

ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਲੋਕ

SADE LOK

ਲੋਕ

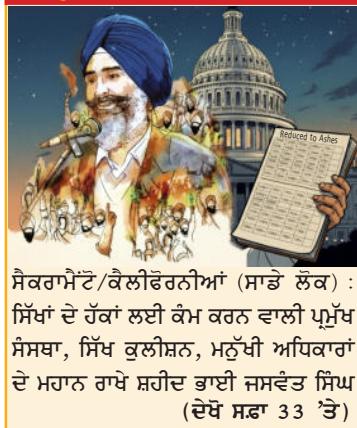
sadelok.com

17-23 ਸਤੰਬਰ 2025

ਸਾਲ 16ਵਾਂ - ਅੰਕ 38
email : info@sadelok.com

Ph. : 510-706-1300
Fax : 925-373-1300

ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਵਿਗਸਤ, ਕੌਮ ਦੀ ਲੜਾਈ :
ਭਾਈ ਖਲੜਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਗੇ ਸਿੱਖ
ਸ਼ਹਦਤ ਦੇ 30 ਸਾਲ ਬਾਅਦ: ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੱਲ
'ਚ ਗੁੰਜੇਗੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਖਲੜਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ
ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਹਨ ਸਾਡੇ ਲੋਕ

SADE LOK
ਸਾਡੇ ਲੋਕ

ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ

sade lok - 1865 glo | 1836 spice | Gem, ch 283

For any information +1 (510) 706-1300

Bhatia & Co, Inc
Certified Public Accountants
Our Services :
Business Tax (C corp/S corp/LLC etc)
Individual Tax
Estate Tax
International Tax (FBAR/FATCA/5471/5472 etc)
Non-Profit entities
(Formation, IRS, FTB & DOJ approval)
Accounting & Payroll
Sales & Other Taxes
Financial Audit & Review
Tax Audit & Representation (IRS/FTB/BOE etc)
Collection, Lien & Back Taxes
Offer in Compromise
Santa Clara-Pleasanton-Merced
(844) 4USTAX (209)-354-8696
info@bhatiaco.com, www.bhatiaco.com

Bhatia Law Associates
Attorney at Law
Immigration and Business Services
IMMIGRATION
Immigrant Visas (Green Card)
Green Card : Employment based/PERM/NIW
Green Card : Family based
Green Card through refugee or asylee
Green Card : Investor & other categories
PERM
Nonimmigrant Visas
Fiancee visas
H1/L1/H4/L2/NAFTA TN/E2/E3
Student Visa
B-1/B-2 Visitor Visas and
Other Categories
of nonimmigrant visas
Santa Clara-Pleasanton-Merced
(844) 4USATAK (209)-354-8696
info@bhatiaco.com, www.smoothimmigration.com

Jaspreet Singh
Attorney at law
ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਾਈਤਾ
ਲਈ ਭੋਸੇਮੰਡ ਨਾਮ
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬੈਂਕਰਪਸੀ,
ਵੈਮਿਲੀਨ ਲਾਈ
Over 18 Years of Legal Experience
Specializes In :
- USA Immigration
- Citizenship
- Green Card
- Deportation Defense
- Political Asylum
- Detention Cases
- Artists
- Sin gers P3 Visas
- Priest R1 Visas
- Investors EB 5 Visas
- L1 Business Visas
- Family Law
- Criminal Defense Cases
44808 S. Grimmer
Vlvd. #208
Fremont, CA 94538
Tel. : 510-657-6444
2951 W. Capital Ave.
W. Sacramento
CA 95691
4491 West Shaw
Ave. # 131
Fresno, CA 93711
Tel : 559-271-5511
37-1873 Street Suite
#401. Jackson
Heights NY 11372
Tel : 718-533-844

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ

ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ 'ਚ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 'ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਯਾਤਰਾ' ਆਰੰਭ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੰਕੇ ਪਾਕਿ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੰਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਬਾ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਜਥੇ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ,

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 24 'ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ 'ਚ ਰੁਲਦੀ ਫਸਲ ਕਖੂਤਰਾਂ ਤੇ ਕਾਵਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣਨ ਲੱਗੀ

ਪਟਿਆਲਾ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਇਨੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸ਼ਾਮਲੋਂ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸਰਹਿੰਦ ਰੋਡ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੋਣ ਪਿਆ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਸੈਕੜੇ ਕੁਇਂਟਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਖੂਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਵਾਂ ਲਈ ਦਾਵਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਗਾਈ ਫਸਲ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਫੇਰੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 37 'ਤੇ)

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਪਾਸ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਉਣ-ਯਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਟਰੋਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਜਨਵਰੀ 2027 ਤੱਕ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਆਫਿਸ ਆਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਟਰੋਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਿੱਲ ਗਵਰਨਰ ਗੈਵਿਨ ਨਿਊਸਮ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਚੋਂ ਦਿਕਲਾਂਦਾਜ਼ੀ ਵਰਗੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਸਾਂਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 7 'ਤੇ)

CJ Singh
License # 24012019
Real Estate Broker
NORTHWEST
REAL ESTATE

BERKSHIRE HATHAWAY HOME SERVICES
M. 206-401-4000 Charanjit Singh Seattle
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੂਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾਵਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਪਰ 100% ਇੱਕ ਘਰ ਬਣਾਵਣੇ ਹੋ।
cj singh@bhhsnw.com | cjsingh.bhhsnw.com
11400 SE 8th Street Ste 100
Bellevue, WA. 98004
A member of the franchise system of BHHS Affiliates, LLC.

SAN RAMON
Lathrop & Mani Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC

9140 Alcosta Boulevard Ste
D San Ramon, CA 94583
(925) 361-5959

15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330
(209) 983-9000

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

San Ramon
URGENT CARE & CLINIC
<https://www.sanramonurgentcare.com> | Email us at info@sanramonucc.com

Call US : 209-637-0210 | 612-578-8078 | 925-495-0207

CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION

Visit Us Now! Dr. Rajesh Maheshwari, MD

ਪੱਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ Political Asylum
Deportation of Defense BIA Appeal
9 Circuit Court Federal Court
ਗਰੋਜ਼ਰਾਡ ਸਿਸਟਮ
Green Card Citizenship
ਡਾਈਮੋਟਾ ਸਿਸਟਮ
Divorce Civil and Criminal Cases
Family Petition Immigration
Travel document Work Permit
Harminder Singh Samana
Office Manager
239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336 | hsrotal.64@gmail.com

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਬੱਲੇ

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA

All Services Under One Roof

ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵੀ ਕਮੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪ੍ਰੋਟਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹੋ।

209-481-7750

209-624-3919

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਬਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ Manteca-Arizona-San Francisco

ESQ, Abogado

369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104

Enyinwalaw@gmail.com

EMMANUEL ENYINWA

Attorney of Law

Tel. 415-956-6100

Fax. 415-956-6111

Valley Real Estate Center

Better Deal will be given from New Builders to Book New home in Mountain House, Tracy, Manteca and lathrop

For agriculture and almond Farm, office building, Farm House and for Truck Yard in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

ਮਾਊਂਟਨ ਹਾਊਸ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟਿਕਾ ਅਤੇ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਭੀਲ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਅਲਮੰਡ ਫਾਰਮ, ਆਫਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।

Listing

Total 35.5 Young Three Years old Tree Padre and Nonpareil Variety. With Riparian Right From the San Joaquin River. With a Single Family Small Home, IT's Very Desirable Property

Property Address : 27022 River Roadm, Newman CA 95260.

RANJIT SINGH

VALLEY REAL ESTATE CENTER (OFFICE LIC.: 01392267)

68 E 11TH STREET STE 109, TRACY, CA 95376

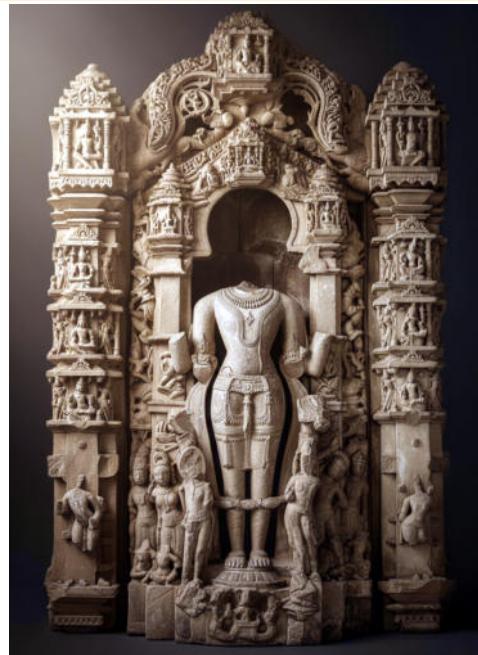
OFFICE : 209-956-1000 CELL : 408-355-5700, GBSINGH84@GMAIL.COM

'ਜਾਓ ਅਤੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ...': ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਜੁਰਾਹੋ ਮੰਦਰ 'ਚ ਵਿਸ਼ੁੰਦੂ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਖਾਰਜ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਯੱਥੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖਜੁਰਾਹੋ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਜਵਾਰੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ੁੰਦੂ ਦੀ ਸੱਤ ਭੁੱਟ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਚੇਦਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ... ਜਾਓ ਅਤੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੋ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ੁੰਦੂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਭਗਤ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਲਗਾਓ।' ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਸਿਰ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਗਤੀਤਵ ਸਰਵੇਖਣ (ASI) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਤੱਤਵ'

ਖੋਜ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਏਮੈਸਾਈ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ... ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੌਦੂੰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ 'ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਵ ਧਰਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪਰਹੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਥੋਂ ਜਾ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ... ਉਥੋਂ ਸਿਵ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲਿੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਖਜੁਰਾਹੋ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।'

ਦਲਾਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਚੇਦਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਧੰਘ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਏਮੈਸਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਕੱਖਜ਼ਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਮ ਅਤੇ ਇਧੀਗੇਸ਼ਨ

ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਡ ਹੇਠ ਆਪ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਮ (ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਜਨੇਸ, ਪਰਸਨਲ), ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੇਂਸ, ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਨਿਊ, ਵੀਜ਼ਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਗਾਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, R-1 ਵੀਜ਼ਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਈਲਿੰਗਜ਼ ਜਾਂ ਫਿਰ IRS ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ।

ਹਣ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ MEDICARE BENEFITS

ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

Get more BENEFITS
at No Cost \$0 Premium

Rakhra Tax & Immigration

3073 W Ashlan Ave <> Fresno, CA 93722

Ph. (559) 243-9200,
Fax (559) 549-6211

or visit

www.rakhrataxservice.com

or avtar06@gmail.com

Balsani Welders & Builders

We Design, Manufacture & Ship Nationwide

All Kind of Welding & Fabrication Services Available

ਲੋਹ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਗਾਠਾਂ, ਗੇਟ ਗਾਰਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਂਸੀ ਗੇਟ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਵਾੜ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੇਖੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਪਰ 100% ਖਰੇ ਉਤਰਾਂਗੇ

► Wrought Iron Fences ► Ornamental Iron Fences ► Custom Designed Iron Fences ► Black Rod Iron Fences
► Wrought Iron Garden Fences ► FROM CONCEPTION ► - FABRICATION TO INSTALLATION

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ 'ਚ ਬਦਲਾਂਗੇ।

S. Iqbal Singh

844-573-3824 | 510 862 2332

433 W Scotts Ave Stockton, CA 95203

PH: (925) 487-7117

ARE YOU IN COMPLIANCE WITH FMCSA REGULATIONS?

Trust your compliance needs to us! Say goodbye to those Google-educated DOT consultants and experience the difference with our certified experts. They've honed their skills under the same entity that is conducting your audits and issuing tickets. Whether you're gearing up for a CHP or Federal Audit, or aiming to improve your DOT safety score for those coveted big clients, our consultants are your partners every step of the way, equipping you with the knowledge and tools for success. Our comprehensive services go beyond the basics listed below, ensuring your peace of mind.

OUR EXPERT
COMPLIANCE DRIVING
YOUR SUCCESS

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ:

45 ਦਿਨ, 90 ਦਿਨ, ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰੀਖਣ:

ਕੋਚ, ਸਥਾਨ ਲਈ 45 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ,
ਟੂਰ, ਯੂਬ, ਅਤੇ SPAB ਬੱਸਾਂ।

ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਲਈ 90 ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ
ਟਰੈਲਰ
ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ DOT ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ

ਕਲੀਅਰਿੰਗਾਉਸ ਅਤੇ FMCSA ਪੋਰਟਲ

ਅਸੀਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੈਰੀਅਰਾਂ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗਾਉਸ ਅਤੇ FMCSA
ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਡਰੱਗ ਅਤੇ ਅਲਕੋਹਲ ਮਾਨਾ ਜੀਮੈਂਟ

ਪੂਰਵ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਬੇਤਰਤੀਬ, ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਰੱਗ ਟੈਸਟਿੰਗ।
ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (SAP) ਪਾਲਣਾ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਫੁੱਲ ਨੋਟਿਸ (EPN)

ਡਰਾਈਵਰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ
ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਫੁੱਲ ਨੋਟਿਸ (EPN) ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ
ਤੁਹਾਡੀ ਡਰਾਈਵਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਡਰਾਈਵਰ ਲੌਗ ਬੁੱਕ ਆਡਿਟ

ਸਾਡੀ ਸੁਚੇਤ ਡਰਾਈਵਰ ਲੌਗਬੁੱਕ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਬਚੋ
ਆਡਿਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

ਸਾਡੀਆਂ ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਅਧਾਰਤ ਡਾਟ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੋ

888-896-9407
209-200-8308

info@yoursafetycompliance.com

www.yoursafetycompliance.com

DOT AUDIT PREP

Be prepared for DOT audits with our comprehensive audit preparation services, minimizing risks and ensuring compliance.

Already had an audit, but failed? Don't worry, we can create and submit a corrective action plan (CAP) to prevent your DOT number from being revoked.

YOUR SAFETY COMPLIANCE

ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅਟਾਰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਆਸੀਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੋਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ
ਮਦਦ ਕਰੀਏ CDL ਸਾਡੀ ਗਾਹਕੀ ਅਧਾਰਤ ਅਟਾਰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਾਰਬ ਕਲੀਨ ਟਰੱਕ ਚੈਕ 'ਸਮੋਗ ਟੈਸਟ'

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ
ਬਾਅਦ ਸਮੇਕ ਟੈਸਟ ਕਰੋ

ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮੇਨਟੇਨੇਸ਼ਨ ਫਾਈਲ ਮਾਨਾ ਜੀਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ

ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਅੱਨਲਾਈਨ ਸਿਸਟਮ
ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰਹਿਣ ਲਈ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ

ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ FMCSA ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਸਾਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਾਬਕਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ DOT/ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ
ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਹੈ
DOT ਪਾਲਣਾ।

LET YOUR SAFETY COMPLIANCE BE YOUR TRUSTED
PARTNER IN ENSURING COMPLIANCE AND SAFETY FOR
YOUR BUSINESS!

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA

ESQ, Abogado

- ➔ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ ➔ Political Asylum
- ➔ Deportation of Defense ➔ BIA Appeal
- ➔ 9 Circuit Court ➔ Federal Court
- ➔ ਗਰੀਨਕਾਰਡ ➔ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
- ➔ Green Card ➔ Citizenship
- ➔ ਡਾਈਵੋਰਸ ➔ ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
- ➔ Divorce ➔ Civil and Criminal Cases
- ➔ Family Petition Immigration
- ➔ Travel document ➔ Work Permit

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

Manteca-Arizona- San Francisco

239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336

hsrotal.64@gmail.com

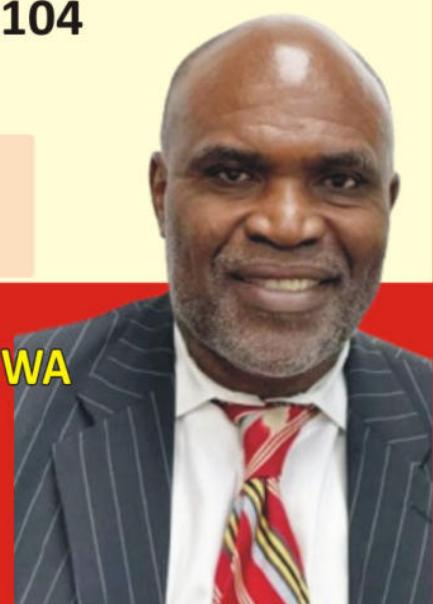
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104

Enyinwalaw@gmail.com

All Services Under One Roof

HARMINDER SINGH SAMANA
OFFICE MANAGER
209-481-7750
209-624-3919

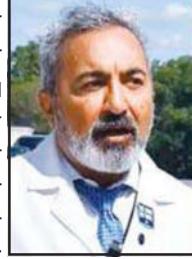

EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

ਟਰੰਪ ਦੇ ਬਿੱਲ ਕਾਰਨ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ : ਐਮੀ ਬੇਰਾ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੱਡੋਆ ਬੰਗਾ)- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਸੰਸਦ ਐਮੀ ਬੇਰਾ ਨੇ ਹੋਰ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਡਾਕਟਰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਿੱਲ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਹੁੰਹ ਜਦੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ 'ਬੋਹੁੰਦ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿੱਲ' ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਬਿੱਲ ਜਿਸ ਵਿਚਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਪਰ ਫਿਲਹਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਰਜੀ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋ

ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਹਿਊਸਟਨ : ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਗੋਗ ਐਬੈਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਬੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮੀ ਸ਼ੁਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ 'ਸ਼ੁਰੀਆ ਪਾਲਣਾ' ਬੈਧਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਬੈਟ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਹਿਊਸਟਨ ਤੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮੌਲਵੀ

ਨੂੰ ਲਾਉਡਸਪੀਕਰ ਰਾਹੀਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ, ਸੂਰ ਦਾ ਮਾਸ ਜਾਂ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਬੈਟ ਨੇ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ,

'ਮੈਂ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੂਰਖਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।'

ਭਾਰਤੀ-ਗੁਜਰਾਤੀ ਅੰਤਰਾਲ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਲਾਪਤਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਕ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੇ ਸੂਬੇ ਜਾਰੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਕ 33 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ-ਗੁਜਰਾਤੀ ਅੰਤਰਾਲ ਅਚਾਨਕ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਜਲ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਐਤਵਾਰ 7 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਲੀ ਪੈਂਟ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਬਿਜਲ ਪਟੇਲ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਲੇਟਨ ਨੇੜੇ ਮੈਡੋ ਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿਲਵਰ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈਂਡਾ ਅਕਾਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਜਾਰੀਆ ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਸੀ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 33 ਸਾਲਾ ਬਿਜਲ ਪਟੇਲ 5 ਫੁੱਟ 3 ਇੰਚ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰ 100 ਪੈਂਡ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤੀ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੈਂਟਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ 11 ਲੱਖ ਮਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ

ਸੰਭਾਲ ਵਿਵਸਥਾ ਖਤਰੇ 'ਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਸਹਾਰਾ ਹਨ। 'ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪੇਰੈਟਿਵੁਡ' ਸਿਹਤ ਸੈਂਟਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਿਹਾਤੀ ਤੇ ਸੁਫ਼ਰਾ ਮਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਅੱਗਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਮੁੱਦਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅੱਸੋਬਲੀ ਨੇ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਉਣ-ਪਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਟਰੋਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਜਨਵਰੀ 2027 ਤੱਕ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਆਫਿਸ ਆਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਟਰੋਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਿੱਲ ਗਵਰਨਰ ਗੈਵਿਨ ਨਿਊਸਮ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅੱਸੋਬਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਰਗੀ ਰੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਬਾਅਦ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਫੈਡਰਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕਾਨ ਲੀਗਲ ਡਿਫੈਂਸ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੈਂਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੀ ਭੁਲ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅੱਸੋਬਲੀ 'ਚ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਪਾਸ

ਇਸ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ : ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਸ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅੱਸੋਬਲੀ ਨੇ ਐਸ.ਬੀ. 509 ਬਿੱਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੂਬੇ

ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅੱਸੋਬਲੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਸ ਨੇ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਮਹਾਰੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ

ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਨੇਟਰ

ਕੈਬਾਯੇਰੋ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਕਈ ਵਾਰ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜੁਲਮ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਖਤਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਕੇ ਬਿੱਲ ਵਿਹੁੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਫੈਡਰਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕਾਨ ਲੀਗਲ ਡਿਫੈਂਸ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੈਂਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੀ ਭੁਲ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਿੱਲ : ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੈਨੇਟ ਬਿੱਲ 509 (SB 509) ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਅੱਸੋਬਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ, ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ-ਪਮਕਾਉਣ, ਤੰਗ-ਪੋਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹਨਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁਝ ਹਿੱਦੂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ : ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹਿੱਦੂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਗ

ਦਰਜਨਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਡਾਰਮਜ਼ (ਏ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਖੀਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ 14 ਮੰਤਰੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਕ ਅਰਬਪਤੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਹੁਣ ਮੰਤਰੀ ਸੰਜੀਵ ਅਰੰਡਾ ਕੋਲ 308 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 16 ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੋਂ 14 ਕੋਲ 31 ਕਰੋੜ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਕੋ-ਇਕ ਕੈਬਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਕਟਾਰੂਰੱਚਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ 1-1 ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੇ 2-2 ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ।

ਏਡੀ.ਆਰ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ 30 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੋਂ 2 ਅਰਬਪਤੀ ਹਨ 30 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 1,632 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਅਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇੰਡੂ 931.8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੇਮਾ ਖਾਂਡੂ ਕੋਲ 332.5 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿੱਧਾਰੋਮਈਆ ਕੋਲ 51.93 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੋਹਨ ਯਾਦਵ 42.4 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਥਿਗਾਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਜਾ ਬੈਨਰਜੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 15.3 ਲੱਖ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੂਲਾ 55.2 ਲੱਖ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਜਦਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਕੋਲ 1.46 ਕਰੋੜ ਤੇ ਜੂ ਪੀ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਅਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਦੇ ਨਾਂ 1.54 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਏਡੀ ਆਰ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਖੁਲ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। 30 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ 'ਚੋਂ 12 ਨੇ ਮੁਦਦ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੌਸ਼ਤਾਨ ਤਹਿਤ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰੁਗੀਮਾਂ ਅਰਥਵਿਦ ਕੇਜ਼ਹੀਵਾਲ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗਿੜਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਚੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਮਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਯਾਦਵ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਾਬੜੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਵੰਤ ਰੱਡੀ ਖਿਲਾਫ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 89 ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਟਾਲਿਨ 47 ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਟੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 19, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿੱਧਾਰੋਮਈਆ ਖਿਲਾਫ 13, ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮਤ ਸੌਨੇ 5 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਫੜਨਵੀਸ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁੱਧ 4-4 ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਉਲੇਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੇਰਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ 2 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਮੇਤ ਸਿੱਕਮ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਤੇ ਗਜ਼ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ 1-1 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ 10 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ, ਅਗਵਾ, ਰਿਸ਼ਤਵਾਂਖੋਰੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 46 ਫੀਸਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 543 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚੋਂ 251 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 27 ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੈਨਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2019 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 34 ਫੀਸਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸੰਸਦ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ 2014 'ਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 30 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 23 ਫੀਸਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਲੜਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੀਗਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਬਉਂਚ ਅਦਾਲਤ

ਇਸ ਸੰਖਿਆ ਪਛਾਣ ਵੱਚ ਇਕ ਧਾਰਕ ਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਨ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਭਾਰਤੀ ਚੌਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਚੌਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੌਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚੌਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਭ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੌਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਹਲਫਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਰ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਪੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹਾਕਮ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਡੰਡਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵੀ ਸਭ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰੇ ਅਕਸ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਇੰਨੀ ਗੰਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਉਂ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਨ ਦਾ ਹੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

-ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ

ਹੜਾਂ ਦੰਰਾਨ ਦਿਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪੀਡੀ ਸਾਂਝ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਪੀਓਐਮ
ਨਰਿਦਰ ਮੌਤੀ ਨੇ 9 ਸੱਤਬਰ ਨੂੰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ
1600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀ ਦੇਣ
ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡਰੀ ਸਿਵਗਜ਼ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ
ਅਜਨਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ
ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ
ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
ਇਸ ਆਫਤ ਲਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ
ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੰਧੂ
ਵੀ ਕਮਜ਼ੂਰ ਹੋਏ।

ਤਰਾਲੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਪੁੱਸੀ ਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ। ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ
ਅੰਦਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ
ਦੀ ਬੋਲਿਆਲ ਇਕਸ਼ੁਟਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੰਡ
ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਧਤਾ ਨੇ ਇਨ
ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੰਡ
ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ
ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚੇ
ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਹੜ੍ਹ ਮਾਰੋ
ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲੈ ਕੇ ਪੰਚੰਗ
ਗਏ। 'ਖਾਲਸਾ ਇੰਡ', 'ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਜ਼' ਅਤੇ
'ਹੰਮੁੰਟ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ
ਅਨੇਕ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਭੋਜਨ, ਪੀਣ
ਵਾਲਾ ਬੋਲਲਬੰਦ ਪਾਣੀ, ਪ੍ਰਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰਗ
ਫੀਡ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪੁੰਚਾਈਆਂ
ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿਛਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਂ ਵਾਲੇ
ਪਾਣੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਗੁਆਂਢੀਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ 'ਚ ਫਸੇ
ਪ੍ਰਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੁੰਚਾਇਆ
ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਆਸਥਾ

-ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ

ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਝਿਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਰੋੜ ਤੇ ਪ੍ਰਿਟੀ ਸ਼ਿੱਟਾ ਦੀ ਫ਼ਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿੰਗਜ਼ ਨੇ 33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਹਤ ਫੌਡ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਰਾਹਤ ਫੌਡ ਭੇਜਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਗੋਂ ਢੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਕਟਰਾਸੂਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਭੂਤਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੇਰਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ਼ੋਭਾ ਖੱਟੀ ਸੀ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅਜਨਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਲੰਠੀਆਰਾਂ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਛੂੰਪੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਪੀੜੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹ ਚੰਡੀ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਗੈਰੀ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਹਸਤੀਆਂ, ਫਿਲਮ ਇਡ਼ਸਟਰੀ, ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਅੱਨਜੀਓ ਆਦਿ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਵਸੇਬੇ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਅੱਨਡੀਆਰਾਂਡ ਦੀਆਂ 24 ਟੀਮਾਂ, ਅੱਸਡੀਆਰਾਂਡ ਦੀਆਂ 2 ਟੀਮਾਂ, ਫੈਸ਼ਨ, ਹਵਾਈ ਫੈਜ਼ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਤੇ ਰਾਹਤ

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

**Office : (925) 243-1300 | Cell : (510) 706-1300 | Fax : (925) 373-1300 | India : 783 706 1300
1406 Janis CT Livermore CA 94551**

LM Trans

**NC, SC, GA, FL, AL, LA, MS to CA, AZ, NV,
CA, AZ, NV to NC, SC, GA, FL, AL, LA, MS**

- ਸਾਨੂੰ ਉਨਰ ਅਪਰੈਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ,
- ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਲੋਡ ਅਤੇ ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਸਾਲ।
- ਚੰਗੇ ਰੇਟ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ VALID CDL ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ

**Lokesh Kumar
470 334 0020**

7437 avalon blvd, alpharetta, ga 30022
lmtrans868@gmail.com

ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਘੜੀਸਿਆ, ਮਾਰੀ ਗੋਲੀ

ਸੈਕਰਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਨੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿਕਾਰੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਟ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਕਾਢੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਘਸੀਟ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ।

**ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਲਈ ਮੈਮਡਿਸ ਵਿੱਚ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋਣਗੇ : ਟਰੰਪ**

ਸੈਕਰਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੇਨਾਲੋਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵੱਜ਼ੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੈਮਡਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਦਸਦਿਆਂ ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਅਰ ਤੇ ਟੈਨੇਸੀ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋਣਗੇ ਤੇ

BASRA

Heating & Air Conditioning

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇ ਸਰਦੀਆ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਬਸਰਾ ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆ ਦੇ ਮਹਿਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਪਰ ਨਵਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਜਾ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਜਾ ਦੌਵੇਂ ਤਾਂ ਬਸ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੁਹਾਡੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ

Reasonable price first
class work ਅਤੇ

Basra Heating & Air Conditioning has trained technicians and the right equipment to solve the problem fast and at a reasonable price.

AC REPAIR

Common Air Conditioner Problems Requiring Repair

Low or Leaking Refrigerant

Broken Belt

Compressor Failure

Coil Issues

Thermostat Concerns

- ☛ Repair leaks
- ☛ Clean dirty coils or drain lines
- ☛ Replace filters
- ☛ Refresh refrigerant
- ☛ Seal ductwork
- ☛ Replace faulty belts, coils, or compressors
- ☛ Secure electrical connections
- ☛ Provide general maintenance
- ☛ And more

From Basra Heating & Air Conditioning

"Basra Heating and Air Conditioning have been providing, installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners & ducting and repair for both residential and commercial customers in the Bay Area since 2012. Our team of trained service professionals has extensive experience installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners, & ducting. Regardless of the project, Basra Heating and Air Conditioning have quickly and professionally served the needs of Bay Area & Central Valley. We pride ourselves in offering a unique combination of skilled service technicians and great customer service. Our team is ready to help you with your heating, air conditioning needs."

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ (209) 834-6188

Address: 231 Portico Ln, Tracy, CA 95377

ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿਖ ਜੀ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਿਗਿਆਨੀ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜੀ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਉਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੁਰੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕਾ ਕੇ 'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲਿਆਂ' ਨੇ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ?' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਾਖੂਬੀ ਚਿਤਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ?' ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯਤਨ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। - ਧੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਸਾਧ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਤੋਂ ਨਿਰਮਤਾ

ਅਤੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁਆਹ ਪਾਊਣ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ
ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਚੰਗਾ
ਇਹ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਗੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸੋਂ
ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਾਂਗਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਜੀ ਉੱਤੇ ਜੋ
ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਟੇਕ
ਹੋਪੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਆਸ ਦੇ ਵੀ ਕਿੰਗਰੇ ਟੁੱਟ
ਗਏ। ਹੁਣ ਤਾਂ,
ਨਾਨਕ ਟੇਕ ਭਈ ਕਰਤੇ ਕੀ ਹੋਰ ਆਸ
ਬਿਡਾਣੀ ਲਾਹੀ ॥੨॥੧੯੦॥

(ਗੁਜਰੀ ਮ: ੫, ਅੰਗ ੪੯੯-੫੦੦)
ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਆਸ ਹੀ
ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਸਿੱਖ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਵ ਦੀ ਪੁੱਛ
ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਗਮਤਾ ਮਿਲਣ ਤੇ
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ
ਸਿੱਖ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਟੋਲ-ਬਾਲ ਅੰਢੀ। ਬਾਬਾ
ਜੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਧੂ-
ਮਹਾਤਮਾ ਐਸਾ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪ ਪ੍ਰਭੂ-
ਮਾਲਕ ਦਾ ਵਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤੇ
ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਮੈਨੂੰ
ਆਤਮਿਕ-ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ
ਵੀ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖੋ, ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ
ਮੇਹਰ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਇਸ ਪਾਸੋਂ ਵੀ ਸਫਲਤਾ
ਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸਾਧੂ-ਮਹਾਤਮਾ ਇਹੋ
ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ

ਸਤਿਗੁਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੀ
ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਈ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਨਾਲ
ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਾਂਤ

ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਗੋਰ
 ਬਿਨਸ ਗਿਆ ਤਦ ਫਿਰ ਹੋਰ ਦੇਹਧਾਰੀ ਦੀ
 ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ । ਜਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ
 ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
 ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਗਏ ਹਨ ਤੇ
 ਹੁਕਮ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ “ਸ਼ਬਦ-
 ਗੁਰੂ” ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਟ
 ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਜੋ ਗਿਆਨੀ
 ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੌਰੇ
 ਦੇ ਤੁਪ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ
 ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਛੋਂ ਬੜੇ
 ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਕਿ
 ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਥੈ ਚਲਾਯੇ ਪੰਥ ॥
 ਸਥ ਸਿਥਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਨਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ॥
 ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋ ਮਾਨਯੋ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰੰ ਕੀ ਦੇਹ ॥
 ਜੋ ਪ੍ਰਤ ਕੋ ਮਿਲਿੱਥੇ ਚਹੀ ਥੋੜ੍ਹ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਲੇਹ ॥
 ਸਭ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਪੂਰਨ ਹਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥
 ਜਗਮਗ ਸੋਤਿ ਬਿਰਾਜਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਮਝਾਰ ॥
 ਜੋ ਦਰਸਾਂ ਚਹਿ ਗੁਰੂ ਕੋ ਸੋ ਦਰਸੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ॥
 ਪੜ੍ਹੈ ਸ੍ਰਨੈ ਸ਼ਾਰਥ ਲਹੈ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਕੋ ਪੰਥ ॥

(ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ : ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ੩੫੩) ਸੋ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨੇ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ? ਚੌਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਨਟ ਰਾਗ

ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ਕਿ :
ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸਾਰੇ ॥

ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਕਹੈ ਸੇਵਕੁ ਜਨੁ ਮਾਨੈ ਪਰਤਖਿ ਗੁਰੂ
ਨਿਸਤਾਰੇ ॥ (ਨਟ ਮ: ੪, ਅੰਗ ੯੮੨)

ਅਤੇ
ਸਬਦੁ ਗੁਰ ਪੀਰਾ ਰਾਹਿਰ ਰੰਭੀਰਾ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗ੍ਹਾ
ਬਉਰਾਨੰਧੁ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਮ: ੧, ਅੰਗ ਦ੩੫)

ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਬਚਨ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਪਰੁ ਮੁਕਤਿ
ਜਨਾਵੈਗੋ ॥ (ਕਾਨੜਾ ਮ: 8, ਅੰਗ ੧੩੦੯)

ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ ॥

(ਮ: ੧, ਅੰਗ ੯੪੩)
 ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਰ
 ਬੇਅੰਤ ਫੁਰਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ
 ਦਰਜ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਤਾਂ ‘ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਇੱਕੋ
 ਪਿਆਰੁ ਗੁਰ ਮਿਤਾ ਪੁਤਾ ਭਾਈਆ॥’ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
 ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ
 ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਸੋ ਸਿੱਖ ਸਾਧਾਰਾਂ
 ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਭੀ ਨਿਗਸਤਾ ਹੀ ਪੱਲ ਪਈ।
 ਇਹਨਾਂ ਨਿਗਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੇਵਲ ਹੁਣ
 ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਆਸ ਸੀ, ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਟੇਕ ਸੀ, ਕਿ
 ਧਰ ਜੀਓਗੇ ਇਕ ਟੇਕ ਤੂ ਲਾਹਿ ਬਿਡਾਨੀ ਆਸ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਸ ਕਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਪੁਨੇ ਕੀ
ਜੋ ਤੁਝ ਤਾਰੈ ਤੇਰਾ ਕਟੰਬ ਸਭ ਛਡਾਈ ॥੨ ॥

(ਗੋੰਡ ਮ: ੪, ਅੰਗ ੮੫੯) (ਜਲਜਾ)

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ 633 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗ਼ਆਈ ਜਾਨ! ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੁੱਖ ਵਿੱਖ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਣੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਸੈਟਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਪਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਗੁਆਉਣੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਡਾਗਾਉਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ (2019 ਤੋਂ) ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ 633 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੌਤਾਂ

A photograph showing the backs of several graduates wearing black caps and gowns with yellow stoles. The image is slightly blurred, suggesting a candid shot at a graduation ceremony.

(37) ਤੇ ਜਗਮਨੀ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੌਤਗਾਲੇ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਸ਼ਨ/ਪੈਸਟ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਮਦਦ ਪੋਰਟਲ' ਵਰਗੇ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਤੋਂ ਅਪਡੇਟ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਹੀਂ ਰਹੇ 'ਗੋਲਡਨ ਬੁਆਈ' ਰਾਬਰਟ ਰੈਡਫੋਰਡ, ਦੋ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਆਸਕਰ

ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਨਡੈਸ਼ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਰਾਬਰਟ ਰੈਡਫੋਰਡ, ਜਿਸਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਬ੍ਰਾਊਏ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਰੈਡਫੋਰਡ ਦਾ 89 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੁਖਾਈ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਇਸ ਦਿੱਗਜ ਅਦਾਕਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਬਖਰ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਬਰਟ ਰੈਡਫੋਰਡ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਰਾਬਰਟ ਰੈਡਫੋਰਡ ਨੇ 60 ਦੇ ਦਹਾਂਕੇ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੇ ਹਨਤ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਕੁਝ ਵਿੱਜ ਪਸਿੱਧੀ ਪਾਪਤ

A close-up portrait of a man with short, light-colored hair, smiling broadly. He is wearing a blue denim shirt over a light-colored t-shirt. The background is blurred, showing what appears to be a natural, outdoor setting.

ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬੁੰਚ ਕੈਸੀਡੀ' ਐਂਡ 'ਦ ਸਨਡੈਸ਼ ਕਿਡ', 'ਦ ਸਟਿਂਗ' ਅਤੇ 'ਆਲ ਦ ਪ੍ਰੈਕੀਡੈਂਟਸ ਮੈਨ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸੁਨਿਹਿਰੀ ਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਮਸਕਰਾਹਟ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ, ਰੈਂਡਫੋਰਡ ਨੂੰ

ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਵਪਾਰ ਸਮੱਝੌਤੇ ਤੇ ਹੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੱਲਬਾਤ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਨਰਮੀ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਵੱਲ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ 7 ਪੰਥੇ ਚੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਸਮੱਝੌਤੇ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਥੈਂਡਨ ਲਿੰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਏ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਇੱਥੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ।

ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਚਰਚਾ 'ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵ੍ਯੁ' ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਸਮੱਝੌਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ 50 ਫਿਲੀਸੀ ਟੈਰਿਡ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਖਟਾਸ ਆਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਾਲਡ ਟੱਪ ਦੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟੱਪ ਦੇ ਨਰਮ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀਆਂ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਫੌਡਲਾਕ ਨੂੰ ਤੈਤਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਸਮੱਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਪਸੂ ਪਾਲਕਾਂ, ਮਛੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਭਿਆਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ-32 ਹਲਕ

ਦੀਰ ਅਲ-ਬਲਾਹ (ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ) : ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 32 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਤੇ ਗਤ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ 'ਚ ਸ਼ੇਖਰ ਦਰਵਾਨ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਇਕ ਘਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਕ ਅੱਤ ਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ 10 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਤਸਵੀਰਾਂ 'ਚ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂੰਝੋਂ ਦੇ ਗੁਬਾਰ ਉੱਠਣ ਦੀ ਚਿੱਤੇ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਧਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ

ਟੋਨੋਂ : ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੈਂਟਰ ਬਹੈਪਟਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਸ਼ਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਸਵੇਰੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂਪੁਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਰਾਗਾਂ 'ਚ ਗਾ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੰਨ ਦੇ ਕਬਾਵਾਚਕਾਂ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਤਰ ਛਾਇਆ ਹੋਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਪਿਆਗਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਮਹਿਦਰ ਸਿੱਖ, ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਬਲਵਾਲ, ਅਜੀਤ ਸਿੱਖ ਬਾਵਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਦਿਓਲ,

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਹੋਠੀ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੱਖ ਸਹੋਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਏ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੰਗੀਂ ਭਾਈ ਕਲਦੀਪ ਸਿੱਖ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਕਿਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾਦਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅੰਦਰੀਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ, ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੱਖ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਬਾਵਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਦਿਓਲ, ਸਿੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰਸਟ' ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰਸਟ' ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰਸਟ' ਦੇ ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦੁਬਈ ਦੇ ਉੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਡਾ ਐਸ.ਪੀ ਸਿੱਖ ਉਬਰਾਏ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਵੱਸਾਵਾਲੇ ਕੈਨੋਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਕੋਟ ਰੈਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਹਾਰਾਣੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੰਤਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਲੜੀਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਛੋਟੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨੀਵਾਂ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਹੱਲਤ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਹੋਰਾਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਜਾਮੇਰ ਸਿੱਖ ਵਾਲੇ 100 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਕਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਤਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਟਿਸ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੂਡ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਦਿਤ ਸਿੱਖ, ਸਾਂਝਾ ਟੀਵੀ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ ਬਿੱਲਾ ਸੇਨੂ, ਟੀਵੀ ਹੋਸਟ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੱਖ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਚੌਹਲਾ, ਜੈਜ ਗਿਲ ਅਤੇ ਅਜਾਮੇਰ ਸਿੱਖ ਭਾਗਪੁਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੌਂਗ ਡੈਮ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1395 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਪਾਰ

ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ ਵਸੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਤਾਵਾਂ ਵਧਾਈਆਂ

ਮੁਕੇਰੀਆਂ : ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਤਾਵਾਂ ਮੁੜ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਡੈਮ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਹਾ ਕਰੀਬ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਉਂਸਿਕ ਪਾਣੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਡੋਬਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1395.21 ਫੁੱਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੌਂਗ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਮਦ 74910 ਕਿਉਂਸਿਕ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ

ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1395 ਫੁੱਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ 59845 ਕਿਉਂਸਿਕ ਪਾਣੀ ਅੱਗੇ

ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ

CALL US: 209-637-0210 | 612-578-8078
925-495-0207

Lathrop & Main Street Manteca

URGENT CARE & CLINIC

CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION

**DR. RAJESH
MAHESHWARI,
MD**

VISIT US
NOW!

San Ramon
URGENT CARE & CLINIC

Lathrop
URGENT CARE

Main Street
URGENT CARE

9140 Alcosta Boulevard Ste D
San Ramon, CA 94583

(925) 361-5959

15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330

(209) 983-9000

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336

(209) 825-5155

<https://www.sanramonurgentcare.com/>

Email us at info@sanramonucc.com

ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਾ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲ !

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਵਾਕਿਆ ਹਨ ਪਰ ਬੇਟ ਵੱਲੁ ਦੇ ਪਾਸੇ ਡੇਢ ਕੁ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸਤਲਜ ਦਰਿਆ ਵਹਿਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆਈ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਸਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਫਿਕਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਦਰਿਆ ਚੰਬੇਵਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਫਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਥੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਬੇਟ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ

ਤਰਲੋੜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਲ ਪੁਰ
tsdupalpuri@yahoo.com
78146-92724

ਨੁਕਸਾਨ ਬਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਿਆਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇਕ ਬੜੀ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣੀ! ਭੈਣ ਕਹਿੰਦੀ ਕਾਕਾ ਤੇਰੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਫਲਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬੇਜਮੀਨੇ ਟੱਬਰ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਗੀਣੀ-

ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੋਵੇਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ

ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਿਖੂਰਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ 4 ਜੂਨ 2024 ਤੋਂ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਕਰਨ

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ

ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ ਨੂੰ 197,120 ਵੇਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਗ ਕੇ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੀ ਭਿਖੂਰਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਭਾਰਤ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਹਨ। ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਗੇ, ਪਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਲਗਾਈ ਐਨੋਂ ਅੱਸ ਏ. ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਹਾਲ ਦੀ ਘੜ੍ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹਨ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਠੱਪ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਰਚ 2022 ਤੋਂ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹਨ ਕੇ 2022 ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਹਨ,

ਪਰ ਇਕ 12 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਲਕਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੈਂਨ ਦੇ ਪੂਰੇ-ਪੂਰੇ ਅਸਾਰ ਬਣ ਗਏ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਬੱਲੀ ਦੇ ਚੁਹਾ ਵੱਡਾ ਸੇਧ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਦੋਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਜਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਤੀ ਸਾਫ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਤੈਂ ਕਰੋਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਤ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਿਜਾਈ ਦੇ

'ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਜ਼' ਪੰਜਾਬ ਚੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਚੰ ਮੋਹਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਰਾਹਤ ਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਮੌਬਾਲੀਲ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨਿਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸਫਾਈ ਕਿੱਟਾਂ, ਭੋਜਨ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਪੀਠ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ 'ਕੌਮੀ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ' ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਚ ਆਟਾ, ਦਾਲਾਂ, ਚਾਰ ਪੱਤੀ, ਰਿਹਾਇਂਡ ਤੇਲ, ਸਾਬਣ ਤੇ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀਆਂ ਜ਼ਹੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖ' ਦੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਫਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ

ਹੈ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹਾਰਦੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਆਸਟੇਲੀਆ ਦੇ ਪਰਥ ਚੰ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕੈਨਿੰਗਵੇਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਹੈਂਗ ਰਾਹਤ ਸਟਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਕਠਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਹਤ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤਣਾ ਵਧਣਾ ਜਾਰੀ ਟੋਰਾਂਟੋ 'ਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 10 ਗ੍ਰਾਂਟਾਰ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਿਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਜਨਮੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕੁਝ ਦਰਜਣਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਕੇ ਐਂਟੀ-ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਮੁੜਹਾਰਾ (ਕੈਨੇਡਾ ਫਰਸਟ ਰੈਲੀ) ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚੰਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ, ਦਿਲਾਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਫਰਸਟ ਰੈਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰੈ-ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਮੁੜਹਾਰੇ 'ਚ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਸਖਰ

ਦੇ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ (ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ) 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨਫਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਅਤੇ ਜ਼ਹੂਰੀ ਵਾਅਦਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦੋ ਲੱਖ ਏਕੜ ਰਕਬੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਰੇਤ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 151 ਕਰੋੜ ਦੇ ਫੰਡ ਮੰਗੇ; ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਗੱਲਬਾਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਕਰੀਬ 2.15 ਲੱਖ ਏਕੜ ਰਕਬੇ 'ਚ ਰੇਤ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ 151.19 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਰੇਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੌਮੀ ਕਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 151.19 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਰੇਤ ਜਮ ਥਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚ ਸਿਖਤੀ ਸਾਫ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ

ਰਮਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪੜਤਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ: ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਪੀ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਰਮਦਾਸ ਵਿਖੇ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਟੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਪੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਰਮਦਾਸ ਵਿਖੇ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਤਾਂ, ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਰਮਦਾਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਥਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਲਕੇ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਕਰ ਕੇਂਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ

ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜੀਊਰ ਹੋਵੇਗੀ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ
 ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ
 ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ
 ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
 ਐਸੀਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਖਮਾਂ 'ਤੇ ਨਮਬ
 ਡਿੱਜਕਿਆ : ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
 ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
 ਭੁੱਲੋਵਾਲ ਗਾਠਾਂ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ,

ਮਾਸਟਰ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਕਾਹਨੇਕੇ, ਮਲਕੀਤ
 ਸਿੰਘ ਚੰਗਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ
 ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ
 ਸਮਾਧ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਮਦਾਸ
 ਵਿਖੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਪੀ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਓ ਦੇ ਕੇ
 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਲੇ ਜਖਮਾਂ 'ਤੇ ਨਮਕ
 ਛਿੜਕਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਭਾਤ ਸਾਹਿਬ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਲੀ
ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨਸ਼ਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਗਾਂਪੀ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ੰਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਪੀ ਨੂੰ
ਸਿਰਪਾਓ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਵੀ
ਐਸ਼ਜ਼ੀਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਠ ਆਉਂਦੇ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਕੋਈ ਹੋਰ
ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਸੀ
ਕਿ ਸਰਨਾ ਭਾਗਵਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ

ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ
ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ
ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ
ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂਚਣ ਲਈ
ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ
ਵਿੱਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ।
ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਮੈਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰੋਪਾਉ ਕਿਸ ਦੇ
ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿਗ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਸਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਘੋਨੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਗਏ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ। ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੋਨੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਕੁਝ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਘੋਨੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੌਰਾ ਮਹਰੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਮਦਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੰਢਾ ਸਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
 ਅੰਤਰਗੁਪਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ
 ਆਗੂਆਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ
 ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਜੀਤ
 ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ
 ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ਦਾ
 ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।
 ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ
 ਅਤੇ ਮੁੜ ਰਹਿਆ ਵਾਸਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।
 ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਰਮਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਾਪਿਤਾ
 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਐਤਕੀਂ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ
ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆਫ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ
ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ
ਤਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 1,98 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ
ਵੱਧ ਫਸਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ
ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
(40,169 ਹੈਕਟੇਅਰ), ਪਟਿਆਲਾ (17,690
ਹੈਕਟੇਅਰ), ਤਰਨ ਤਾਰਨ (12,828
ਹੈਕਟੇਅਰ), ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (25,182 ਹੈਕਟੇਅਰ),
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (17,257 ਹੈਕਟੇਅਰ) ਅਤੇ
ਕਪੂਰਥਲਾ (17,574 ਹੈਕਟੇਅਰ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 56

ਤੱਕ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।
 ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ
 ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੰਡਿੰਗ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
 'ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹੇਤੀ ਆਫ਼ਾਤ' ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ
 ਰਾਜ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ
 ਦਾ ਦੌਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ
ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਧਰ
ਬੁਲਾਓ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਕੌੜਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ
ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।
ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਹੁੰਚੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਇਹ ਬਹੁਤ ਢੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ
ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਰ ਜਾਣ
ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਜਿੰਪੇਵਾਰ ਹੈ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ
ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ
ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ
ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਕੌਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋਵਾਂ
ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠੇ ਡੱਡ ਕੇ
ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਛੁੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕੌਂਦਰ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਤਲ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਹਲਾਂ
ਨਿਉ ਦੀਪਨਗਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ
ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਇਕ 5
ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਅਗਵਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ
ਰਹੀ ਮਪੁਰ ਤੋਂ ਬਹਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ
ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਹੋਏ

ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਬੰਗਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਐਂਗਲਾਂ
 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਰਾਗਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ
 ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ
 ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਐਸ਼ਐਸਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਨੇ
 ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁੱਛਿਗੱਢ ਦੌਰਾਨ ਕਥਿਤ ਦੱਸੀ
 ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਚੇ ਨੂੰ
 ਅਗਵਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ
 ਉਸਦੀ ਲਾਸ ਰਹੀਮਪੁਰ ਸ਼ਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵਿਖੇ

ਸੁਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੈਕੇ ਤੇ ਪੁਰਚ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਮਦ ਕੀਤੀ। ਐਸ਼ਐਸਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਬੱਚੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੰਤੁ ਤੋਂ ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਤੁ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਿੰਤ ਕ ਬੱਚੇ ਹਰਵੀਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ ਝੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੌਂਕਗਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਤਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ 2005 ਵਿਚ ਹੋਏ ਹੈਰੀ ਵਰਮਾ ਉਰਡ ਅਭੀ ਵਰਮਾ ਹਿਤਾਕਾਂਡ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਅਗਵਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੀਈਵੀ ਸਰੂਲ ਦੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੂ ਤਸੀਹੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਭੀ ਵਰਮਾ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਣਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਜ਼ਾਹਿਰਾ ਤੇ ਚੱਕਾ ਜਾਮ

ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬਦੀਆਂ ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਨਾਅਰੇਬਾਣੀ; ਪਰਵਾਸੀ ਵੱਲੋਂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਹਰਵੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ

ਕਰਾਲੀ : ਇਥੇ ਹਸ਼ਿਆਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚੇ ਹਰਵੀਰ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਵਾਨੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ਦੇ ਮੇਨ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਜਾਮ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕਜੂਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਰਵਵੀਂਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਦੌਰਾਨ 96 ਕਰੋੜੀ
ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸਿੰਗਾਰਾ
ਸਿੰਘ, ਨਾਗਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ

ਮਾਸਲਾ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਤੇ ਹੋਰ ਬੁਲਾਇਆਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿਖੇਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਮਾਰਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਨਾਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭੁਝ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਕੋਤਕ ਜਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੈਫਿਕ ਮੁੜ ਬਹੁਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਜ਼ਾਹਰਕਾਰੀਂ

ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ
ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ
ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ
ਕੀਤਾ। ਰੇਸ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਗੁਸ਼ਟਾਗੁਪਤ
ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਦੀ ਦਰਿਦਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ
ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਹਰਵੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ
ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ
ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ
ਇਸ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਮਕਸੂਰਾਂ : ਥਾਣਾ ਡੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ
ਆਉਂਦੇ ਸੌਢਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਬਾਬੂਰਮਾ
ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਜ਼ਬਰ ਜਨਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ
ਬਾਬੂਰਮ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ,
ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਾਲ ਭੁਕੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ
ਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਰੈਗਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਬੁਨ੍ਹ
ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੀੜ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ
ਨੂੰ ਚੱਪਲਾਂ ਨਾਲ ਭੁੱਟਿਆ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ
ਥਾਣਾ ਡੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮੱਕੇ ਤੇ
ਪੁੰਜ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਖੇ

ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਸ਼ੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਤ ਰਾਮ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਯੂ.ਪੀ. ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਸਤੀ ਤੁਰੇ ਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸੀਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸਕੂਲ ਗਈ ਸੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਇਸਾਜ਼ਤ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰੇ ਦੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਗਾ ਦੌਸ਼ੀ ਨੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ, ਉਹ ਬਾਬੁਰਾਮ ਅੰਦਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ

ਵਿਜੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਲੋਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ
ਲੈ ਗਏ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ
ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਬੰਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੁੱਟਾਗਰ
ਕੀਤੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੜਕੀ ਨੂੰ
ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਾਬੂਰੂਮ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਬਾਣਾ
ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮੈਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ
ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੋਂ,
ਏਸੀ ਪੀ. ਉੱਤਰੀ ਆਤਿਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਦੱਸੀ ਵਿਜੇ ਵਿਹੁੱਧ ਜ਼ਬਰ-ਜਨਾਹ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋਂ
ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ
ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ
ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੈ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਦੀ ਇੰਡਹਾ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਹੱਲਾ ਦੀਪ ਨਗਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਝੂਮ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਤਲ ਨੂੰ ਏਨੀ ਬੋਹਗਿਮੀ ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੱਖ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੁਹ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਨਿਰਵੈਆ ਕਾਂਡ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਇਨੀ ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਢ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਰੌਂਡੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਕਾਤਲ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਾਤਲ ਪਰਵਾਸੀ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਹ
ਜਾਗਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਉਹ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼
ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਵਿਚ ਕਈ ਧਿਰਾਂ
ਕਸ਼ਮੁਰਵਾਰ ਹਨ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੱਸੇ ਹੈ ਪੁਲਿਸ
ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ। ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਜਗਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਇਕ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ
ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ
ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ
ਦੀ ਕੌਸ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ
ਚੰਗੀਆਂ, ਲੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ, ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾਖੇਰੀ
ਪਿੱਛੇ ਕਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਸ ਹੈ, ਜਿਨ ਲੜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ

ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਗਜ਼ ਵਿਚ ਅਪਗਾਧ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਬਣਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੋ-ਦੋ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਲਈ
ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ
ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼
ਆਵਾਜ਼ ਉਠਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨ
ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ
ਹਾਲੋ ਵੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ
ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ
ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਆਓ! ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈਏ,
ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖ ਲਈਏ। ਉਸ ਬੱਚੇ
ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਪਰ
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਉਜੜੇ, ਇਸ
ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ
ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਗਿਸ ਬਣਨਾ
ਪੈਣਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਇਹੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਸ਼ੁਣਾਈ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਕਿੱਥੇ
ਗੁਆਚ ਗਿਆ ?

**ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ
ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ : ਮੁਹੱਲਾ ਵਾਸੀ
ਪਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਵਰਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ**

ਮਕਸੂਦਾਂ : ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਧਰਾਧਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ
ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਪਾਇਆ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਕਿਆਰੁਪਰ ਚੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਲੋਂ
ਇਕ 5 ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ
ਫਿਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਮੌਚਲ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਕ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਲੋਂ ਕੰਗੀਬੁ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀ
ਨਾਲ ਫੇੜ੍ਹ ਛਾੜ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ਬਰ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ
ਮੁਹੱਲਾ ਬਸਤੀ ਭੂਰੇ ਖਾ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
'ਚ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕ ਸਮਾਜ
ਸੇਵੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ 'ਚ
ਮੁਹੱਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਜਾ, ਕੁਨ੍ਝ, ਮਯਕ, ਹਨੌਰੀ,

ਆਉ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਈਏ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਇਕ ਬਹਾਦਰ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੇ ਕੇਸ, ਨਕਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਭੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਭ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅੱਜ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ

ਸ਼੍ਰੀ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰ
(ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ)

ਸ਼੍ਰੀ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
(ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ)

ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ
(ਪਤਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ) (ਸਪੁਤ੍ਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ)

ਨਵਕਿਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ
(ਸਪੁਤ੍ਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ)

ਛਾਦਰ ਜੋਸ਼ੂਆ ਲਿਕਟਰ
(ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ)

ਸ਼੍ਰੀ. ਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(ਜੈਕਾਰਾ ਲਹਿਰ)

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
(ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਨਿਊਜ਼ੀਲੰਡ)

Be The Light Against The Darkness

Date : September 27, 2025

Location : 15557 Fifth St Lathrop, CA 95330
(Lathrop Community Center)

Time 4.00 PM - 8.00 PM

Candlelight In Memory of The Shaheeds

For Any Information Please Contact : Khalramission@gmail.com

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੰਕੇ ਪਾਕਿ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਜਥੇ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਾ ਕੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਦਿੱਲੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਧ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਣ 'ਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ।

ਬਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਬਲ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਹਿਕਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅੰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੱਸ ਦੇਣੀਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਗੁਜਰਾਤ, ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਉੱਤਰਾਂਧੱਡ, ਉੱਤਰ ਪੱਦੇਸ਼

ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ
ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ
ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਇਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
ਕਰਨ ਉਪਰਿਤ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਜਥਾ
ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਦਾ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਚੁਨਾ ਮੰਡੀ ਲਾਹੌਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ,
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ
ਗਵਲਪਿੰਡੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਰੋਵਾਲ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਚੁੜਕਾਣਾ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋੜੀ
ਸਾਹਿਬ ਫਾਰੂਕਾਬਾਦ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਵਿਛੜੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ
ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।
ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ
ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕੁਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧ
ਤੋਂ ਲਈ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਟਾਰੀਜ਼
ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਦੁਵੱਲੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ
ਵਾਸਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ
ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗੀ ਹਾਲਾਤ
ਵੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾ ਭੇਜਣਾ
ਜਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਫਿਲਹਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕੋਈ
ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਸੂਬੇ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ
ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਮਿਲਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮਾਂ
ਦਰਮਿਆਨ ਮੈਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ
ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੌਗ ਕਰ
ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ
ਵੀ ਥੱਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਧਰਮ ਦੇ ਵਾਲਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪੱਧਰ-ਗਜ਼ਬਾਨ
 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਕੇਵਲ
 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ
 ਧਾਰਮਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
 ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਨਮ
 ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ
 ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਕੜਾਹ
 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਦ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਐਸੀ
 ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ
 ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
 ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ
 ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੰਘਾ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਰੋਂਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਅਬਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਉਸ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ
ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਫਿਲਹਾਲ ਚੁਪ
ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਗ੍ਰੰਥ ਸਿੱਖ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰ ਦੀ
ਚਿੱਠੀ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸੱਟ
ਲੱਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ
ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ
ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਥਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ। ਚੰਗੀ
ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ
ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਸ
ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇਵੇ।

ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇ ਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸਿੱਖਾਂ
ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਡਾਕਾ : ਗਿ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਂਗਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇਣ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਘੱਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਡਾਕੇ ਦੇ ਬਗਬਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗਿ। ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੇਂ।

ਦਿਦਾਰਾ ਕਹ।
ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ 1965, 1971 ਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀ
ਲੜਾਈ ਮੈਂਕੇ ਸਾਡੇ ਜਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂਦੇ
ਰਹੇ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕ੍ਰਿਕਟ
ਦਾ ਮੈਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਮੀ ਭਰ ਗਈ, ਪਰ
ਸਾਡੇ ਸਿਖ ਕੌਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਵਾਲੇ ਜਥੇ
ਨੂੰ ਰੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ੍ਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ

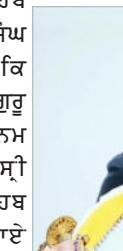
ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨ
 ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਕੇਵਲ
 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ
 ਧਾਰਮਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
 ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਨਮ
 ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ
 ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਕੜਾਹ
 ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਐਸੀ
 ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ
 ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
 ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ
 ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਹਿਬ ਲਾਂਘਾ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਰੋਝਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਉਸ ਦੇ ਭੁੱਲਣ ਦਾ
ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਫਿਲਹਾਲ ਚੁੱਪ
ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰ ਦੀ
ਚਿੱਠੀ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸੱਟ
ਲੱਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ
ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਆਪੀਲ
ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਥਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ। ਸੰਗੀ
ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ
ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਸ
ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇਵੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ: ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 96 ਕਰੋੜੀ

ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ : ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ
ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸੇਵਾ ਰਤਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਪੰਥ ਰਤਨ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ
ਜਬੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੱਖ
96 ਕਰੋੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ
ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ
ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਮਨਾਏ
ਜਾਂਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਪੁਰਬ ਮੰਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣ
ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਾਬੁਲੁਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਥੇ ਨੂੰ
ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ

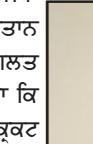

ਮੰਦਰਾਗਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ, ਹਿੰਦੂਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਗੁਜਰਾਤ, ਜੰਮ੍ਹ ਕਸਪੀਰ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰੋਕ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਰਜ਼ੀ ਨਿੰਦਾ ਕੌਂਠੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੱਖ 96 ਕਰੋੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-

ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ
ਰੋਸ ਰੋਹ ਤੇ ਨਿਰਾਸਾ ਹੈ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ
ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਮਿਕ
ਮਹਾਨਤਾ ਨਿਵੇਦਕੀ ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਹੈ ਇਦੁ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ
ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਮੈਚ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ
ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ
'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ
ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ
ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਜਥਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇ।

ਭਰਤ ਪਾਂਕ ਵਿਚਾਲੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੁਰਪੁਰਬ ਲਈ
ਪਾਂਕਸਤਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ: ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹਗੱਜ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ
 ਦੇਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
 ਗੁਰਗੱਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
 ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਗੁਰਬ ਮੌਕੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ
 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ
 ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 ਨਾ ਭੇਜਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ
 ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕ੍ਰਿਕਟ
 ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ
 ਸ਼ਹਿਰਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ
 ਸਮੱਝੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿੱਖ

ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਏਸੀਆ
ਕਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ
ਖੇਡੇ ਗਏ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ
ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ
ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ
ਆਗੂ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਖ
ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਥਮ
ਮੌਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰੂ ਧਾਮ
ਤੋਂ ਨਤੁਰਾਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣ

ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਾਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਵੀ ਬੋਲ੍ਹਾ ਜਾਵੇ। ਨਵੇਂ ਗਠ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪੀਤ ਸਿੱਖ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਜਥੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਮੈਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਉਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕੌਰੀਡੋਰ ਨਾ ਬੋਲ੍ਹਣਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਲੀਮਾਨੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈਆ ਤਿੰਨ ਜੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਰੋਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਂਜੰਸੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੁਮਾਹ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਮੁਗਲ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਰੋਕਲਾ

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਨੀਅਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ : ਗਿਆਨੀ ਰੱਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਘ
ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹ ਸਾਹ ਦੇਵ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਾਣ

ਮੌਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਹੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਨੀਅਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਪੈਂਲ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਗਾਓ ਅੱਤੱਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਹਵਾਈ ਸੰਗ ਉਪਰੰਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਕੁੜੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਟੱਕੋਂ ਵਾਸਤੇ ਅਟਾਗੀ-ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੂਅਘਰ ਵੀ ਇਕ ਢੂਸੇ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਂਬਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਏਸੀਆ ਕੱਪ-2025 ਤਹਿਤ 14 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਰਣ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੈਗਨੀ ਪ੍ਰਗਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਤੰਬਰ ਵਾਲੀ ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗਹਗਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਚਟਾਨ ਵਰਗਾ ਵੱਡਾ ਕਦਮ

200+ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਪ੍ਰੁੰਸਣ ਵਾਲੀ 'ਬਲੂ-ਵਾਟਰ' ਜਲ ਸੈਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ

ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਪਾਰਕ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇ ਖੇਤਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੇ 2035 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬੇੜੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ, ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਚਟਾਨਾ ਵਾਂਗ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਤਿ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ 'ਬਲੂ-ਵਾਟਰ' ਜਲ ਸੈਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਨੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੇ। ਜਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਖੇਤਰ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਲੱਕਾ ਸਟਰੇਟ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਕ ਪ੍ਰਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ 95% ਵਪਾਰ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ (855 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ) ਅਤੇ 77% ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰੀ ਮਾਰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੰਚਾਰ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੇੜੇ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਯੋਜਨਾ

ਇੱਕ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਟੀਚਾ 2035 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬੇੜੇ ਨੂੰ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ 2037 ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 230 ਤੱਕ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸੈਨਾ ਕੋਲ 140 ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 17 ਡੀਜ਼ਲ-ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 11 ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ) ਅਤੇ ਦੋ ਪਰਮਾਣੂ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ (SSBNs) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸਦੇ

ਹਵਾਈ ਵਿੱਗ ਵਿੱਚ 250 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਨ।

ਅਗਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬੇੜੇ ਨੂੰ 200 ਜੰਗੀ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ 350 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਨਾਲ 26 ਰਾਫ਼ੇਲ ਮਰੀਨ ਲੜਕਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ 63,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਹਾਜ਼-ਵਾਹਕ ਬੇੜੀਆਂ (Aircraft Carriers) ਤੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੈਰੀਅਰ-ਅਧਾਰਤ ਲੜਕਾਂ ਜਹਾਜ਼, TEDBF (ਟਾਈਏਫ਼ ਇੰਜਨ ਫੈਕ-ਬੇਸਡ ਵਾਈਟਰ) ਵੀ ਵਿਕਸਤ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਖਿਅਤ

ਇਸ ਸਮੇਂ 99,500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 55 ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੂੰ 2.35 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 74 ਹੋਰ ਜੰਗੀ ਬੇੜੀਆਂ ਲਈ ਲੋੜ ਦੀ ਸਵੀਕਿਤੀ (Acceptance of Necessity - AoN) ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਠੇਕੇ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹਨ:

- 9 ਡੀਜ਼ਲ-ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ
  - 7 ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬਹੁ-ਮੰਤਵੀ ਫ੍ਰੀਗੇਟ
  - 8 ਪਣਡੁੱਬੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗੀ ਕਾਰਵੇਟ
  - 12 ਮਾਈਨ ਕਾਊਂਟਰਮੈਂਟ ਵੈਸਲ (ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼)
- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਾਰ 10,000-ਟਨ ਦੇ

ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰੋਇਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ 40,000-ਟਨ ਦੇ INS ਵਿਕਰਮਾਂਦਿੱਤਯ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਜਹਾਜ਼-ਵਾਹਕ ਬੇੜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੰਬੀ-ਮਿਆਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਯੋਜਨਾ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਲਈ 15-ਸਾਲਾ ਖਰੀਦ ਯੋਜਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸੈਨਾ ਲਈ ਕਈ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- 4 ਲੈਂਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਡੈਕਸ (29,000 ਟਨ ਤੱਕ)
- 5 ਡਾਲੀਟ ਸਪੋਰਟ ਸ਼ਿਪ (ਹਰੇਕ 40,000 ਟਨ ਦਾ)
- 100 ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ
- 20 ਰਿਮੋਟ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਡੈਕਸ ਹੈ ਜੋ

ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਜਹਾਜ਼

- 10 ਪਰਮਾਣੂ-ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ
  - 20 ਉੱਚ-ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਅੰਡਰਵਾਟਰ ਵਾਹਨ (ਪਣਡੁੱਬੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗ ਲਈ)
  - 2,000 ਲੰਬੀ-ਰੇਜ ਵਾਲੇ ASW ਰਾਕੇਟ
  - 120+ ਮੀਡੀਆਮ-ਐਲਟੀਟਿਊਡ ਲੰਗ-ਐਂਡਿਊਰੈਸ (MALE) ਡਰੋਨ
  - 50+ ਰਿਮੋਟ-ਪਾਇਲਟ ਸਿਸਟਮ (ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ 3 ਡਰੋਨ)
- ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਹਾਜ਼-ਵਾਹਕ ਬੇੜੇ ਅਤੇ SSBNs ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਕ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਵਾਧੂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਬੇੜੀਆਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ 1.8 ਗੁਣਾ ਦਾ ਗੁਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੈ।'

ਖੇਤਰੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੀਨ ਕੋਲ 370 ਜੰਗੀ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ ਕੁਲ ਟਨੇਜ (ਭਾਰ) ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਚੀਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗਵਾਦਰ, ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਬੇਸ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਏਅਰ-ਇੰਡੀਪੈਂਡੇਂਟ ਪ੍ਰੋਪਲਸ਼ਨ (AIP) ਨਾਲ ਲੈਸ ਅੱਠ ਹੈਂਗਰ/ਯੂਆਨ-ਸ੍ਰੋਣੀ ਦੀਆਂ ਡੀਜ਼ਲ-ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। AIP ਤਕਨੀਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਗੋਸਟਾ-ਸ੍ਰੋਣੀ ਦੀਆਂ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਵੀਆਂ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਣਡੁੱਬੀ ਸੌਦੇ ਅਤੇ ਦੋ ਦੋਰੀ

ਆਪਣੀ ਪਾਣੀ-ਹੇਠਲੀ ਲੜਕਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ AIP ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰੂੰਜ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਛੇ ਡੀਜ਼ਲ-ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 70,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਸੌਦਾ ਮਜ਼ਾਗਾਂਵ ਢੋਕੇ ਸ਼ਿਪਾਈਲਡਰਜ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮਨੀ ਦੀ ਬਾਈਸਨਕਰੱਪ ਮਰੀਨ ਸਿਸਟਮਜ਼ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੋਰਾਨ, ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਸਕਾਰਪੀਨ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ 32,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਲ ਸੈਨਾ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਛੇ ਸਕਾਰਪੀਨ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ INS ਵਾਗਸ਼ੀਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸੌਪੀ ਰਾਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਜਨਮ HDW ਅਤੇ ਸੱਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੂਸੀ ਕਿਲੋ-ਸ੍ਰੋਣੀ ਦੀਆਂ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਵੀ ਹਨ।

ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪੁੰਛ ਹਾਊਸ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੁਰਲੱਭ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਮੁਲਤਾਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਚੰਕ ਚੁਬੂਰਜੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ 'ਪੁੰਛ ਹਾਊਸ' ਵਿਚ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ 'ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਗੈਲਰੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਹਿਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੈਲਰੀ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਢਾਂਸੀ ਤੱਕ ਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਰੇ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਤਤਵ ਵਿਭਾਗ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੁੰਨਦ ਹਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੈਲਰੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 5 ਮਈ, 1930 ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ

ਸੈਨ ਵਾਕੀਨ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਦਫ਼ਤਰ (SJCO) ਵੱਲੋਂ : ਗਿਰੋਹ-ਸੰਬੰਧਤ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰੀਆਂ

ਭਾਰਤੀ ਗਿਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਤਸੋਵਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਸੈਨ ਵਾਕੀਨ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਅਰਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ \$50,000 ਦੀ

ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ

ਮਾਨੀਟਰ ਬਰੇਸਲੈਟ ਲਗਾ ਕੇ ਨਿਗਰਾਨੀ

ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਿੱਸਕ ਗਿਰੋਹ ਦੀਆਂ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁਹੱਤਰ ਮੰਨਦੇ

ਹਾਂ। ਸੈਨ ਵਾਕੀਨ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਦਫ਼ਤਰ, ਸਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ,

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨੋੜਿਓਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ

ਜਾਰੀ ਰੱਖਗਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 'ਭਾਈਚਾਰਾ ਪਹਿਲਾ' (Community First) ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਧਮਕਾਉਣ, ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਲਵੇ: ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਕਾਂਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਦਾਰੰਗ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਦਾਰੰਗ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਦੇ ਦਾਰੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਨੀਵੀ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਾਘਾਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਤੀ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਿਮੰਤ ਬਿਸਵਾ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁੱਖ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਰੰਗ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਗੁਰਾਟੀ ਰਿੰਗ ਰੋਡ ਅਤੇ

ਕੁਰੂਆ-ਨਾਰੋਂਗੀ ਪੁਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਲਗਭਗ 6,500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜੋ ਰਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਸਥਕਾ ਸਾਥ, ਸਥਕਾ ਵਿਕਾਸ, ਸਥਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਥਕਾ ਪ੍ਰਯਾਸ' ਦੇ ਮੰਤਰ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਿਮੰਤ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਭਾਜਪ ਦਾ ਰੋਸ, ਰਾਹਤ ਫੁੱਡਾਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਫੁੱਕਿਆ ਪੁਤਲਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪ) ਨੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੋਦਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਫੁੱਕਿਆ। ਭਾਜਪ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਂਦਰ ਵੱਡਾ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੁੰਛ ਹਾਊਸ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਇਕ ਤਾਰੀਖੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਗੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਸਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਲਾਰਡ ਲਾਰੈਂਸ ਲਈ ਸੰਨ 1849 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲਗਭਗ 199 ਵਰਗ ਫੁੱਟ 'ਚ ਬਣੀ ਪੁੰਛ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਅਸਲ 'ਚ ਰਾਜਾ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨ 1950 'ਚ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਗਾਂਧੀ ਗਾਇਬ ਸਨ, ਜਦੀਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ

ਹੜ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ : ਰਜਿੰਦਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅਰੋੜਾ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੂੜ, (ਰਿਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ) : ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਰਜਿੰਦਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅਰੋੜਾ ਜੀ ਨੇ ਚੰਸਿਆ ਕਿ ਹੜਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੜੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੜ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਅੱਜ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰਲਣਾ ਵੱਲੋਂ ਹੜ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜਵੰਦੇ ਹੜ ਪੀੜਿਤ ਤੱਕ ਮਦਦ ਪੁੰਚਟੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਣ ਤੇ ਭਰਾਵੀ ਪੁੰਛ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ।

ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਾਵਜਾ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਤੇ ਆਬਾਦ ਕਰ ਸਕਣ। ਅੱਜ ਹੜ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਧ ਆਖਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਵੇ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ - ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ: ਇੱਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਨਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਮ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਘੜ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਢੂਥੀ ਮੁਹਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਸੰਧੂ ਇੱਕ ਉੱਥੇ ਖੋਜਕਾਰ, ਆਲੋਚਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਦਿਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਪਾਰਾ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਰਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਸੋਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਦਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੱਕਾਰੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਪ੍ਰੰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਰਾਈ ਹੇਠ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਡਿਲ ਅਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪਕੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ : ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰੰਗ:

ਪੇਸ਼ ਹੈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਦਾ ਥੋੜਾ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ, ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਵਿਤਾ, ਕਗਲੀ, ਨਾਵਲ ਆਦਿ) ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਮੱਧਮ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਇਸ 'ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਸਿਰਜਣਾ' ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉੱਤਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਪੜ੍ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ...

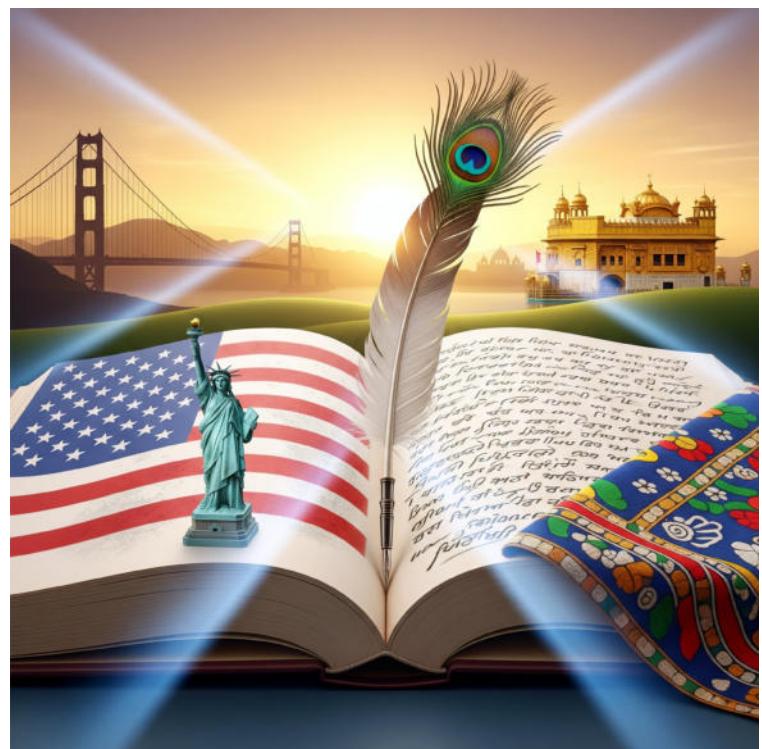
ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਬਣਤਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਲੇਖਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਿਲੋਖਣ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਲੋਖਣ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਦਿਸ਼ਟੀਕਣ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਰੱਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਚਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਅਮੀਰੀ ਰਾਹੀਂ ਝਲਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲੇਖਕ ਹਰ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸੈਲੀਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਣੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਕਈ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੋਚ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਲੋਖਣ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਉਹ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਰਿਤਕ ਰੂਪ ਤੱਕ

ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨਾਵਲ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕਵਿਤਾ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਗਲਪ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕਲਪਨਾ (fantasy) ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਗਲਪ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੋਮਾਂਸ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਪ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਬੁਝ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਇਕਸ਼ੁਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (1)

ਮੱਧਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਤੱਕ, ਬੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਈ ਰਚਨਹਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ, ਵਾਰ, ਸਲੋਕ, ਚੌਪਈ, ਬਾਵਨ ਅਥਰੀ, ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤਾਂ/ਕਵੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਾਦਰ ਯਾਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਕਿੱਸਾ, ਮਹਿਾਜਨਾਮਾ, ਅਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦੀ ਵਾਰ ਲਿਖੀ। ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੌਮੀ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੁਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਿਆਤਮਕ ਜੋੜੇ

ਦੋਹੇ ਅਤੇ ਸੀ-ਹਰਡੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ। ਪੁੰਨਾ ਬਸ਼ਸ਼ ਆਪਣੇ ਸੈਫ਼-ਉਲ-ਮਲੂਕ ਦੇ ਕਿੱਸੇ, ਆਪਣੀ ਮਸਨਵੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹੜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਰਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਗੋਂ ਕਥਿੱਤ ਅਤੇ ਸਵੱਦੇ ਵੀ ਲਿਖੇ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਵਰਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ। ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਾਂ ਨੇ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਵਲ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸੱਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ: ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ, ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੋਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਨਤ ਸ਼. ਕੌ. ਤੌ. ਤੋਂ ਗਰੜੀਤ

ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਜਸ਼ੇਰ ਰੋਡੇ ਵਰਗੇ
ਕੁਝ ਹੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਹੁ-ਵਿਆਈ ਲੇਖਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖੇਰੇ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਰੂਪੀ ਹੈ। (ਜ਼ਲਦਾ)

ਨੈਪਾਲ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਅ

ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਕਰਕੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ

ਕਾਮੇਂਡੂ : ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਏ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ
ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਨੌਜਵਾਨ
ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਬਕਾ ਚੀਡ ਜਸ਼ਟਾ
ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਕਰਕੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸਰਕਾਰ
ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣਾ

ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ।
 ‘ਜੈਨ-ਜੋੜ ਅੰਦੋਲਨ’ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਦੇਸ਼ ਦਾ
 ਭਵਿੱਖ : ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੌਜਵਾਨ
 ਪੀੜ੍ਹੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ‘ਜੈਨ-ਜੋੜ’ (Gen-Z)
 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ
 ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
 ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ
 ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਲਦੀ

ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਰਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੇ ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਉਲੀ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਸੁਸ਼ਿਲਾ ਕਰਕੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਦਾ ? : ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ

ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ
ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਕਰਕੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੀਡ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਸਾਫ਼-ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ
ਭਿਸ਼ਾਚਾਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਸ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ
ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਅਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? : ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਕਰਕੀ ਦੀ
ਅੰਤ੍ਰੀਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ

ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਭੇਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਫਲਵਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ 'ਚ ਉਮਿਕਿਆ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸੈਲਾਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਚੇਤਨਾ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਹਰਿਆਣਾ: (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਤੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਦੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ 'ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਚੇਤਨਾ ਸਮਾਗਮ ਪੂਰੇ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਿੱਦੇ ਦੀ ਚਾਦਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਆ ਰਹੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਾਹਿਬੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹੜੇ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ

ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਢੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਾਹਿਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡੇ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ

ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾਗੀ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਥੀਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥੀਚੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਥੀਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਜੇ ਪੰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸੇ

ਸ਼ਾਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਠ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਹੁਹਾਨੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਫਲ ਉਪਰਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘੇ ਨੇੜੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਅਰਦਾਸ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹਗੱਜ ਨੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦਾਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਲਾਂਘਾ ਛੇਤੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰਨ ਦਾ ਬਲ ਬਖ਼ਸ਼ਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹਗੱਜ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਥੀਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਥੀਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਡੇ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਥੀਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਡੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤੰਤ੍ਰ ਗਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤੰਤ੍ਰ ਗਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤੰਤ੍ਰ ਗਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਫੌਗਿੰਗ ਮੁਹਿਮ ਅਗਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਗੀ ਰੋਹੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਗੇਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਦੇ ਦਰ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਕ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਆਪ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤੱਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਜਲਦ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਸਿੱਖ ਕਰ ਸਕਣ, ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰੇ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਇਸ ਸਥਾਂਥਿਅਤੀ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ENGLISH EDITION

From Punjab to the Potomac: A Sikh Martyr's Fight for Justice Reaches the U.S. Capitol Beyond Borders

How a Sikh Martyr's Legacy is Fueling the Fight Against Modern Repression

SACRAMENTO, CA (DAILY USA) - The Sikh Coalition, a leading organization advocating for Sikh rights, is organizing a significant event to highlight the legacy of the great human rights defender, Shaheed Bhai Jaswant Singh Khalra, and to shed light on the growing threat of transnational repression in the current era. The organization will hold a special briefing tomorrow, September 18th, on Capitol Hill titled, "Revisiting the Work of Bhai Jaswant Singh Khalra in an Era of Transnational Repression." The session will run from 2:00 PM to

3:30 PM (Eastern Time). Its primary objective is to educate congressional staff members and policymakers about the life, sacrifice, and contemporary relevance of Bhai Khalra's work.

Key Speakers on the Briefing Panel:

This informative session will feature distinguished personalities from various fields who will share their insights, including:

- Navkiran Kaur Khalra - Daughter of Bhai Jaswant Singh Khalra
- Sukhman Singh Dhami - Executive Director, Ensaaf
- Dr. Gunisha Kaur - Medical

Director, Weill Cornell Center for Human Rights

- Dr. Stephen Schneck - Former Chair, U.S. Commission on International Religious Freedom

- Harman Singh - Executive Director, The Sikh Coalition

Live Stream for the Public:

Although this briefing is primarily for a Capitol Hill audience, people from around the world will be able to watch it live. The live broadcast will be available at the following links:

-Website: thesikh.co/jsk-stream

-Instagram: Live on The Sikh Coalition's Instagram page

A Legacy of Courage: Panjab University Remembers Jaswant Singh Khalsa

New PU Vice President Makes a Statement with Punjabi Oath and Tribute to a Martyr

CHANDIGARH, (SADE LOK) : Ashmeet Singh of the student organization 'Sath' officially took charge as the Vice President of the Panjab University Student Council. In a significant gesture, Singh took his oath of office in the Punjabi language. Following the formal ceremony, a portrait of martyred human rights activist Bhai Jaswant Singh Khalra was installed in the council office. The event was attended by noted Sikh scholar Sardar Ajmer Singh, who was invited as the chief guest by the student organization.

Upon taking office, Singh affirmed his commitment to serving the student community and addressing their issues.

Days after Charlier Kirk murder, Trump says he'll designate Antifa as terror group

Trump, who is on a state visit to the United Kingdom, makes the announcement in a social media post

Washington (Daily USA) President Donald Trump said on Thursday that he plans to designate Antifa as a "major terrorist organisation". Antifa, short for "anti-fascists", is an umbrella term for far-left-leaning militant groups and is not a singular entity. They consist of groups that resist fascists and neo-Nazis, especially at demonstrations.

It's unclear how the administration would label what is effectively a decentralised movement as a terrorist organisation, and the White House on Wednesday did not immediately offer more details.

Trump, who is on a state visit to the United Kingdom, made the

announcement in a social media post shortly before 1:30 am on Thursday local time. He called Antifa a "SICK, DANGEROUS, RADICAL LEFT DISASTER". He said he will be "strongly recommending" that funders of Antifa be investigated.

Antifa is a domestic entity and, as such, is not a candidate for inclusion on the State Department's list of foreign terror organisations. Dozens of groups, including extremist organisations like the Islamic State and al-Qaida, are included on that list.

The designation matters in part because it enables the Justice Department to prosecute those who give material support to

entities on that list even if that support does not result in violence. There is no domestic equivalent to that list in part because of broad First Amendment protections enjoyed by organisations operating within the United States. And despite periodic calls, particularly after mass shootings by white supremacists, to establish a domestic terrorism law,

no singular statute now exists.

In an exchange with reporters in the Oval Office on Monday, Trump said he would pursue a domestic terrorism designation for Antifa if such a move had the support of Attorney General Pam Bondi and others in his Cabinet.

"It's something I would do, yeah," Trump said. "I would do that 100%. Antifa is terrible."

Sen. Bill Cassidy, R-La., praised Trump's announcement, saying: "Antifa seized upon a movement of legitimate grievances to promote violence and anarchy, working against justice for all. The President is right to recognise the destructive role of Antifa by designating them

domestic terrorists."

In July 2019, Cassidy and Sen. Ted Cruz, R-Texas, introduced a resolution in the Senate to condemn the violent acts of Antifa and to designate the group a domestic terror organisation.

In 2020, in the midst of the George Floyd protests, Trump also raised the idea of designating Antifa as a terror organisation.

Trump's previous FBI director, Christopher Wray, said in testimony that year that Antifa is an ideology, not an organisation, lacking the hierarchical structure that would usually allow it to be designated as a terror group by the federal government.

Punjab Will Rise Again : Rahul Gandhi Demands Massive Relief Package in Powerful Letter to PM Modi

Amritsar:- (SADE LOK) A prominent voice has emerged to advocate for the people of Punjab following the devastating floods in the state. Leader of the Opposition in the Lok Sabha, Rahul Gandhi, has written a letter to Prime Minister Narendra Modi, urging for a comprehensive relief package for Punjab. He

emphasized that now is the time for the entire nation to stand in solidarity with Punjab's farmers, soldiers, and every family. Recalling his recent visit, Gandhi praised the resilience and unity of the people of Punjab. "In this hour of crisis, I witnessed the very best of humanity. Communities came together to help those who had lost

everything. People opened their homes to strangers and shared what little they had. Their generosity and spirit of service were commendable," he stated. In the letter, Gandhi highlighted that the floods have destroyed over 4 lakh acres of paddy crops and resulted in the deaths of more than 10 lakh cattle, causing an estimated loss of nearly

20,000 crore. While acknowledging the initial 1,600 crore package announced by the central government, he stressed the need for a much larger and more comprehensive package, given the immense scale of the damage.

He appealed to the Prime Minister to ensure a swift and accurate assessment of the losses

and to release a special relief package for the people of Punjab. Expressing his confidence, Gandhi said, "Punjab will rise again." He added, "In this difficult time, we must assure every farmer, every soldier, and every family in Punjab that the whole of India stands with them. Let us all come together to help rebuild their future."

Crops Abandoned, Livelihoods at Risk in Punjab's Mismanaged Mandis

Gross Negligence in Patiala: Government Procurement Failure Leaves Harvest to Spoil

Patiala, (Daily USA) With the commencement of government procurement of paddy, scenes of administrative negligence have started to emerge in the mandis (grain markets). At the grain market located near Sirhind Road in Patiala, hundreds of quintals of farmers' paddy lying under the open sky have become a feast for pigeons and crows, leading to the blatant wastage of the crop cultivated through the hard work of farmers.

According to information, large piles of paddy were seen in the

mandi on Wednesday, for which no proper arrangements had been made for covering. Taking

advantage of this negligence, hundreds of pigeons and crows were seen sitting on these piles,

feeding on the grains without any hindrance. This scene raises serious questions about the

arrangements made by the Mandi Board and procurement agencies.

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੰਸਥਾ ‘ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ’

ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ (ਵਿਸ਼ਸਾਮ) ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ 25
ਸਾਲਾ ਸਿਲਵਰ ਸੁਲਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ
ਰੋਜ਼ਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ
3, 4, 5 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ
(ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ
ਕੁਲਵਿਦਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਜਗਿਆਤ ਨੌਜਹਿਰਵੀਂ
ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ
ਭਾਗਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਾਪਾਨ
ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਰਤੀ
ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ
ਗਿਆ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ 3 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ
5 ਵਜੇ ਸੰਗੀਤਕ ਮਹਿਦਲ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ
ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਜ਼ਲ ਗਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ
ਅਲੀ ਇਮਗਾਨ ਸ਼ੈਕਤ ਅਤੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਗੁਰੀ
ਗਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਰੀਲੇ ਸੁਰ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। 4 ਅਤੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਿਤਕ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ
ਚਿੰਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇਟੈਲੀਜ਼ੈਸ਼ੀ ਦੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਉੱਪਰ ਪੈਂਨ ਵਾਲੇ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚ
ਕਰਨਗੇ, 'ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਫਰ-ਲੇਖਕ, ਪਾਠਕ ਤੇ
ਸੰਪਾਦਨਾ' ਬਾਰੇ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ
ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। 4
ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗਮੰਚ ਵੱਲੋਂ
ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੱਖ ਧਨੋਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਟਕ
'ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ' - ਕਲਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉੱਪਰ ਜਿੱਤ
ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਾ
ਡਾ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ
ਜਸਵਿੰਦਰ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਧਨਵੰਤ
ਕੌਰ, ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ
ਸੌਹਲ, ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸਰਹਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ

ਪਾਲੀਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਨਜ਼ਮੀ, ਅਲੀ ਇਮਰਾਨ ਸੌਕਰਤ
ਬਲਦੇਵ ਗਰੇਵਾਲ, ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਪੂ, ਸਤੀਸ਼
ਗੁਲਾਟੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੇਢੀ, ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਕੁੱਦੋਵਾਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ,
ਦਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਤਾਹਿਰਾ ਸਰਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ,

ਗਜ਼, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਅਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ,
ਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ,

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ, ਗੁਰਮੀਤ
ਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ

ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੌਂਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡੈਲਸ ਵਿੱਚ 50 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹੈਵਾਨ ਵਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕਲਮ

- ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਮਚਿਆ ਤਹਿਲਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਕੇਸ ਨੇ ਤੋਡਿਆ ਸਾਣੇ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ
  - ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਟੈਕਸਾਸ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਛੁੱਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ

ਡੈਲਸ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੈਕਸਸ ਰਾਜ ਦੇ ਡੈਲਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ 50 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚੰਦਰ ਮੌਲੀ ਨਾਗਾਮਲੱਈਆਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਬੇਗਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਡਾਉਨਟਾਊਨ ਸੂਟਸ ਮੈਟਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਾਗਾਮਲੱਈਆ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਤਲ ਦਾ ਦੱਸੀ, 37 ਸਾਲਾ ਯੋਰਡਾਨਿਸ ਕੋਂਬਸ-ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼, ਕਿੱਉਂਥਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮੈਟਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਡੈਲਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 50 ਸਾਲਾ ਚੰਦਰ ਮੌਲੀ ਨਾਗਾਮਲੋਈ ਆਂਦਾ ਬੇਤਗਿਆਂ ਨਾਲ ਕੜਲ।

ਕਤਲ ਦਾ ਦੌਸ਼ੀ ਉਸਦਾ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀ
ਕਿਉਂਥਾ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਯੋਰਡਾਨਿਸ ਕੋਈ
ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼।

ਇੱਕ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਅੰਜਾਮ।
ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ
॥ਤਨਾ ਕੇ ਦੱਮ ਪਰਤਾਸ਼ਿਆ ਅਤੇ ਸਮਰ

ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਵਾਰਦਾਤ ਇੱਕ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਗਿੜਾਵਾਰੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਾਮਲੰਈਆ ਨੇ ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼ ਨੂੰ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦਾਤਰ (machete) ਨਾਲ ਨਾਗਾਮਲੰਈਆ 'ਤੇ ਹਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੀਪੀਂਡਰ ਵਿੱਚ

ਕਰ ਦਿਤਾ। ਘੜਨਾ ਦਾ ਵਾਡਾਇਤ ਵਿਚ
ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੇਟਲ ਦੇ ਗਲਿਆਰੇ ਵਿਚ
ਨਾਗਾਮਲੈਈਆ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ
ਗਿਆ। ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ
ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੌਸ਼ਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਾਤਲ
ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਤਾ

ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਪੜ ਤੱਕ
ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਟੈਂ
ਨਾਗਾਮਲੋਡੀਆ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦਾ
ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੀ-ਕਾਰਡ ਵੀ ਕੱਢ
ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ
ਦੋਸ਼ੀ ਕੁੱਠੇ ਹੋਏ ਸਿਰ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲੱਗ
ਮਾਰਦਾ ਅਤੇ ਹਿਰ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੜੇਦਾਰਾ

ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ 37 ਸਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ (capital murder) ਲੱਗਾਇਆ ਹੈ।

ਕੌਣ ਸਨ ਚੰਦਰ ਮੌਲੀ ਨਾਗਾਮਲੱਈਆ

50 ਸਾਲਾ ਚੰਦਰ ਨਾਗਮਲੈਈਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਬੈਬ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਬਗੁਰੂ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਡੈਲਸ ਦੇ ਇਸ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨਜਰੇ ਵਜ਼ ਕਮ ਕਰ ਰਹ ਸਨ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨਿਸ਼ਾ ਅਤੇ
 18 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਗੌਰਵ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਹਾਲ
 ਹੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ
 ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ
 ਫੰਡੇਜ਼ਰ ਗਹੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 3 ਕਰੋੜ
 ਰਾਸ਼ਦ ਬਿਨੱਦੇ ਲੀਏ ਗਏ ਹਨ।

ਤੁਧਣ ਇਕੱਠ ਕਾਤ ਮਿ' ਚੁਕ ਹਨ।
 ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ
 ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ
 ਸੌਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਘਰਨਾ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ
 ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ
 ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਟਰੱਬ ਸੋਸ਼ਲ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਮੈਨੂੰ

ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਨ
ਵਿਅਕਤੀ, ਚੰਦਰ ਨਾਗਾਮਲੱਈਆ ਦੇ ਕਤਲ
ਦੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਬਖ਼ਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ
ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਕਿਉਂਬਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ
ਦੁਆਰਾ ਬੇਗਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।’
ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੱਸੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ
ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ
ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ਼ ਬਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸਲ, ਗੱਡੀ ਦੀ ਚੰਗੀ

ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਕੈਦ ਸਮੇਤ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧਾਂ
ਲਈ ਹਿੁਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ
ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਸਾਡੇ
ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਉਥਾ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ

ਦੁਸਟ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ'।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਅਸਰੀਂ' ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ
ਬਣਾਉਣ' ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਇਸ ਅਪਰਾਧੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ
ਫਸਟ-ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ ਦਾ ਦੌਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ
ਜਾਵੇਗਾ।

ਲਾਹੌਰ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 1775 ਈ. ਦੇ ਹੱਥ
ਲਿਖਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਪ੍ਰਮਿਤਸਰ : ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਲਾਹੌਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿਖੇ ਸਿੱਧ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਆਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ 1775 ਈ. ਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 8 ਫੁੱਟ ਚੌਂਝੇ ਅਤੇ 8 ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਕਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਧ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਆਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਕਿਕਟਰ ਮਹਿਦਰਪਾਲ ਸਿੱਧ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਵੇਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸਸ਼ੋਕਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ

ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਸਣੇ 23 ਮੁਲਕ ਰੈਂਗਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕ: ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੈਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਂਤ 23 ਮੁਲਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ 'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹਿਦ' ਵਿੱਚ ਟਰੈਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 23 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ 'ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਉਤਪਾਦਕ' ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਬੋਲਿਵੀਆ, ਬਰਮਾ, ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਵੈਨਸ਼੍ਵੇਲਾ ਨੂੰ 'ਲੋੜੀਂਡੀਆਂ' ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ' ਰਹਿਣ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ 'ਗ਼ਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਰਿਪੋਰਟ' ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਵਰਗ ਘਾਤਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਿਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 18 ਤੋਂ 44 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪੁਗਾਤਨ ਸਰੂਪ ਲਾਹੌਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੀ 'ਸਿੱਖ ਗੈਲਰੀ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਣਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸਸਤਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਕੈਬਿਨ ਚੰਕ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਸਮਾਜਮ 'ਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚੰਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸੇਵਾ ਜਥਾ ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ 80 ਯਾਤਰੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਘ ਸਟਡੋਂਸ ਆਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰਗਲ ਸਿੱਘ, ਵਾਰਿਦਰ ਸਿੱਘ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਘ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੱਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੱਘ ਭਾਲਸਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੱਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਘ, ਗਿਆਨੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੱਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

A close-up photograph of Donald Trump, showing him from the chest up. He has his mouth open as if speaking. He is wearing a dark blue suit jacket over a white shirt and a bright blue tie. The background is a plain, light-colored wall.

ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ।
 ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਨ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਵਰਗੇ
 ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ
 ਵਾਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।
 ਇਹ ਮੇਬਾਸਫੇਟਾਮਾਈਨ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ
 ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਕਣ
 ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ
 ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧੀਨ ਲੀਜੀ।

ਕੁਝ ਵਾਹਿਗੁਰ ਦਾ ਨਾਮਲ ਪਾਣ।
 ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਬੌਲੀਵੀਆ, ਮਿਆਂਮਾਰ,
 ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ
 ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੁੱਪ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ
 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ
 ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ
 ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
 ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ
 ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ
 ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ
 ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੁੱਪ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਕੌਮ ਦੀ ਲੜਾਈ : ਭਾਈ ਖਾਲੜਾ
ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਗੇ ਸਿੱਖ

ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ 30 ਸਾਲ ਬਾਅਦ: ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੱਲ 'ਚ ਗੁੰਜੇਗੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਸੈਕਰਾਮੈਟ/ਕੈਲੀਫਰੀਨੀਆ (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਤੁੱਖ ਸੰਸਥਾ, ਸਿੱਖ ਭੁਲੀਸ਼ਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦਮਨ (Transnational Repression) ਦੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਭਲਕੇ, 18 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੱਲ ਵਿਖੇ 'ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦਮਨ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੀਫਿੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 3:30 ਵਜੇ (ਈਸਟਰਨ ਸਮਾਂ) ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ-ਘਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਜੌਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੀਫਿੰਗ ਪੈਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ: ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਸਥਿਸ਼ੀਅਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਨਵਕਿਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ - ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ

ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ, ਸੁਖਮਨ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਇਨਸਾਫ਼, ਡਾ. ਗੁਣੀਸ਼ਾ ਕੌਰ - ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵੇਲ ਕਾਰਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਹਉਮਨ ਰਾਈਟਸ, ਡਾ. ਸਟੀਫਨ ਸ਼ਨੈਕ - ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿੱਖ ਕੁਲੀਸ਼ਨ।
ਸੰਗਤ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ (Live Stream):

ਇਸ ਕੇਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਟੈਕਸ਼ਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਮੋਟਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਭਰੋਸਾ

ਡੈਲਸ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੱਪ ਨੇ ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਡੈਲਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮੌਟਲ ਮੈਨੇਜਰ ਚੰਦਰ ਮੌਲੀ 'ਬੌਬ' ਨਾਗਾਮਲਈਆ ਦੀ ਬੇਰਗਿਮੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਥਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਦੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, 37 ਸਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ,
ਕਿਉਂਬਾਈ ਨਾਗਰਿਕ ਯੋਡਾਨਿਸ ਕੋਥੇ-
ਮਾਰਟੀਨੇਜ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਨਾਗਮਲਦੀਆ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ
ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਮਲਾ ਕਰ

ਮੇਅਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਰੰਗ
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜ੍ਹੇਆ ਬੰਗਾ) :
ਗਾਸਟਰਪਤੀ ਫੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗਵਰਨਰ
ਕੈਥੀ ਹੋਛਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ
ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜੱਹਗਨ ਮਮਡਾਨੀ ਦੇ
ਨਾਂਅ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਖਤ
ਪਤੀਕਿਵਿਆ ਪਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਫੌਡ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਪੁਨਰ
ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਛਲ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ
ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿਪਣੀ ਸ਼ੇਖ ਉਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਮਡਾਨੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ
ਆਗੂ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ
ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ
ਸਮਰਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ
ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
'ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਖਬਰ,
ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਨੇਤੀਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੁਰੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਡ
ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੌਂਝੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਇਸ

ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਇੱਕ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ।

ਗਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਆਕਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ

ਮੇਅਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਫੰਡ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੇਆ ਬੰਗਾ) :
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫੌਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗਵਰਨਰ
 ਕੈਥੀ ਹੱਛਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ
 ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜੋਗਨ ਮਫ਼ਤਾਨੀ ਦੇਂਦੇ
 ਨਾਂਅ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਖਤ
 ਪਤੀਕਿਵਿਆ ਪਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਫੌਡ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਪੁਨਰ
ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਛਲ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ
ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿਪਣੀ ਸ਼ੇਖ ਉਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਮਡਾਨੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ
ਆਗੂ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ
ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ
ਸਮਰਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ
ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
'ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਖਬਰ,
ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਨੇਤੀਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੁਰੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਡ
ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੌਂਝੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਇਸ

ਊਪਰਿਤ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ
ਜਨਤਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੱ
ਮਫ਼ਾਮਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ
ਪ੍ਰੈਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਦੋ਷
ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਥਾਨਕ ਚੋਣ
ਚੰਦ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ
ਨਾਮਜ਼ਦ ਗਲਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੀ
ਮੋਅਰ ਵਾਂਗੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਗਵਰਨਰ
ਨੇ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਮਡਾਨੀ
ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ

- ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ 'ਚ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 'ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ' ਆਰੰਭ
- ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮਰਾਟ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ : ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 'ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ' ਖਾਲਸਾਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਂਹ ਪਾਵਣ ਧਰਤੀ ਗੁ: ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ (ਬਿਹਾਰ) ਤੋਂ ਪੰਜ ਧਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਜੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮਰਾਟ ਚੌਧਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਰੰਭਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ 9 ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 96 ਕਰੋੜੀ ਮੁਖੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਮਿਤੀ ਕਾਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ, ਬਾਬਾ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਦਲੀਪ ਜੈਸਵਾਲ ਸੁਭਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਜਪਾ ਬਿਹਾਰ, ਕੈਨੀਨਟ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਧਰੀ, ਜਨਰਲ ਸਰਕਤਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਗਵਾਲੀਅਰ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਕਤਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਖਨੂਜਾ, ਬੁਲਾਰਾ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਡੈਟ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ, ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ, ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿੱਧਾ ਸਵਾਗਤ : ਗੁ: ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜ ਕੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 96 ਕਰੋੜੀ ਮੁਖੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਮਿਤੀ ਕਾਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ, ਬਾਬਾ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਦਲੀਪ ਜੈਸਵਾਲ ਸੁਭਾ

ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸ਼ੁਰੂ: ਐਸਜੀਪੀਸੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ, ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸਜੀਪੀਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਧੈਬੜੀ ਸਾਹਿਬ, ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨੀ ਕੀਆ" ਦੇ ਥੀਮ 'ਤੇ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 20 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ 23 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੱਟਨ ਸਾਹਿਬ, ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੰਮ੍ਹ-ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਚੇਗਾ। ਤੀਜਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 25 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ, ਦੱਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੁਰਾਨ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ : ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁੰਦਰ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੁੰਦਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਾਹਿਤ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵੱਡ ਅਕਾਰੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗੱਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬੇਹੁੰਦ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਉਹ ਜਿਥੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਗਏ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕੈਮਰਿਆਂ 'ਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਚ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੇ ਜਲਾਲ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਭਾਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਲੋਂ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਿਕ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ

ਸਾਸਾਰਾਮ ਵਿਖੇ ਰਾਤਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕਰੇਗੀ।

ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗਿਆ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁ: ਗੁਰੂ ਕਾ

ਰਮਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਉ
ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ SGPC ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ
ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਅੱਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਮਦਾਸ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਦੇ ਆਉਣ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਹੁੱਧ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਦੌਸ਼ੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਬਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਲਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਅਾਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਮਦਾਸ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਮਹਾਰੋਂ ਦੌਸ਼ੀਆਂ ਬਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਬਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਵਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਪਟਾਟ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਰਨਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਤਥਵੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੜਤਾਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਪੱਖ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੰਗਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਕ ਨੀਜਤ ਬਾਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਗਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੀਆਈਪੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੜਤਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਾਈਟਰੰਕ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿਚ

4 ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿੱਤਰੇ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀਟਿਸ਼ ਕੌਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਈਟਰੋਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ 2 ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿਚ 21 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੌਂਸਲਰ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਜੰਮਪਲ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ ਉੱਥੇ ਵਕੀਲ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਸੰਘ ਚਾਰਟਰਡ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ। ਇਹ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਾਈਟਰੋਕ ਦਾ ਕੌਂਸਲਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀ ਅੱਗੇ ਦਾ 50 ਲੱਖ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਕਤਲ-ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਡੇਹੱਲੋਂ (ਖੰਨਾ) : ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀ 72 ਸਾਲਾ ਅੰਦਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਧੇਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਡੇਹੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਵਾਸੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਹਾਲ ਵਾਸੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਅੰਦਰ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੱਲਾ ਪੱਤੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੇ ਘਰ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ 18 ਅਗਸਤ, 2025 ਨੂੰ ਬਾਣਾ ਡੇਹੱਲੋਂ ਵਿਖੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਭੁਦ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤਣਾਅ (ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ) ਦੀ ਮਹੀਨੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਕੇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਮੈਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਕੌਲ ਰਹਿ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਆਹ 'ਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਚਲੇ ਗਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਤਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਡੇਹੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ

4465 ਗਲੀ ਨੰਬਰ 07 ਸ਼ਿਮਲਾਪੁਰੀ ਹਾਲ ਵਾਸੀ ਸਿਆਟਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਹਰ ਟਿਕਾਣੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਸਟੋਰ ਨੂੰ ਰੰਗ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਏ. ਸੀ. ਪੀ. ਗੱਲ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਉਕਤ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਵਾਸੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਏ. ਸੀ. ਪੀ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਤਲ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਥਾਣਾ ਡੇਹਲੋਂ ਹਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਸੁਖਜੀਤ ਉਕਤ ਘਰ ਅੰਦਰ ਰਹੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਵੋਂ ਡੇਹਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੁਕਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮਿਤੁਕਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਧੇਰ ਦੀ ਅਸ਼ੀਕਾ ਵਸਦੀ ਭੈਣ ਕਾਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਖਿਹਿਦਾ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਤਲ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਦੌਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੁਕਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਧੇਰ ਵਲੋਂ ਕਰੀਬ 36 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਖਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਮਿਤੁਕਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਸਰਦਾਰ ਭਰਾਵਾਂ
ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੱਟਮਾਰ, ਦਸਤਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੇਅਦਬੀ

ਪੀੜਤਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਗਮ ਨਗਰ ਇਲਾਕੇ ਚੋਂ ਇਕ ਗੰਬੀਰ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੀ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਚੋਂ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਿੱਖ ਭਗਵਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪਰਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮਾਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਕਗੀਬੀ 9:30 ਵਜੇ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਭਗਾ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਰਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਰੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀੜਤ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਆਮ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਝਗੜਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਹਿੱਸਾਤਮਕ ਰੂਪ ਪਾਰ ਲਿਆ। ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15-20 ਦੋ ਲਗਭਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਲਾਹ ਕੇ ਨਾਂ ਸਿਰਫ ਰਿਨਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸਨ ਕਿਵਤਪਾਨਾ

ਅਤੇ ਕਵਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ। ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਹੱਲਾ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਜਸੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪਲਿਸ਼ ਸਾਂਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

๓ ๓

ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਭਾਰਤੀ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਬਾਹੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਜਿਤਾਈ ਇੱਛਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਘਟਨਾਕ ਵਿੱਚ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤੇ ਵਾਦੀ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਸਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿਦਰੋਹ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਾਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਸੀਪੀਆਈ (ਮਾਓਿਵਾਦੀ) ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਈ 2025 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ, ਨਾਂਬਾਲਾ ਕੇਸ਼ਵ ਰਾਈ, ਉਠੇ ਬਾਸਵਾਗੁਜੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਆਸ਼ਵਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਘਰਸ਼-ਗੁਰਾਂ ਰਾਜ ਛੱਤੀਸ਼ਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਮੁੜ-ਵਸੇਥਾ ਨੀਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਜੰਗਬੰਦੀ' ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸੱਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੰਖਿਅਤ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣਾ ਪੰਦਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਵਿਦਰੋਹ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਰਿੱਜਿਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਕਬਾਲੀ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮਾਓਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਮੀ ਜੰਗ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁਖ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ:

ਭਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆਂ-ਅਧਾਰਤ ਮੁਹਿਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਨੇ ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਮੁੜ-ਵਸੇਥਾ ਨੀਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ: ਖੁਫੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੱਸਕ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਗੇਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਥਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

2023 ਅਤੇ 2025 ਦੌਰਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੱਤੀਸ਼ਗੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲੀ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਗੇ, ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ 31 ਮਾਰਚ,

ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਥਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

2023 ਅਤੇ 2025 ਦੌਰਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੱਤੀਸ਼ਗੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲੀ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਗੇ, ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ 31 ਮਾਰਚ,

ਇਥੋਂ ਇਹ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮਾਓਿਵਾਦੀਆਂ (ਨਕਸਲੀਆਂ) ਨੂੰ ਸ਼ਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਿਣ।

ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ 31 ਮਾਰਚ,

2026 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਕਸਲਵਾਦ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗੁੱਟਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਂ 'ਜੀਰੋ-ਟੈਲੈਂਸ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੀ ਭੇਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਗੇ, ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈ।

ਅਜੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ, ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਮੌਜੂਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੇਖਰ ਗੁਪਤਾ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਿਹਤਾਂਤ ਇਸੇ ਜੜ 'ਚੋਂ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਰੋਹ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਗਮੀ ਤੇ ਉਹ ਉਦੋਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਖਾਂ ਦੀ ਵ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ, 'ਵੋਟ ਚੋਰੀ' ਦੇ ਲਾਏ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼

ਨਵੀਂ ਟਿੱਲੀ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (CEC) ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ 'ਨਸ਼ਟ' ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 'ਵੋਟ ਚੋਰੀ' ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਮ ਕੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਆਲੰਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਆਲੰਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤਿਆਂ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਥੇ 6,018 ਵੇਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਕ ਕੌਂਦੀਕਿਤ ਸਾਫਟਵੇਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਅਰਜੀਆਂ (ਫਾਰਮ 7) ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੱਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲਿਤਾਂ, ਪੱਛਮੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀਆਂ,

ਮਾਮਲਾ ਸੰਦੀਪ ਸਿੱਘ ਸਨੀ 'ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲ ਜੇਲ੍ਹ ਅੱਗੇ ਪੱਕਾ ਮੇਰਚਾ

ਪਟਿਆਲਾ : ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੰਦੀਪ ਸਿੱਘ ਸੱਤੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੁਖਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੱਕਾ ਮੇਰਚਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੱਘ ਸੱਤੀ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਜੀ ਪੀ ਅੱਸ ਪੁੰਮਣ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰਚੇ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੱਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂ ਸੰਜੀਵ ਸੂਗੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੰਦੀਪ ਸਿੱਘ ਸੱਤੀ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਗੂ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਭੀ ਅੱਸ ਪੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਘ, ਇਸਪੈਕਟਰ ਸੂਬਾ ਸਿੱਘ ਅਤੇ ਇਸਪੈਕਟਰ ਇਦਰਜੀਤ ਸਿੱਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੁੱਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ 'ਚ ਰੁਲਦੀ ਫਸਲ ਕਬੂਤਰਾਂ ਤੇ ਕਾਵਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣਨ ਲੱਗੀ

ਆਪਣੀ ਰੁਲਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰ ਰਿਹਾ ਕਿਸਾਨ

ਅਦਿਵਾਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਸ ਤੋਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੱਟ ਦਿੱਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਕਰਨਾਟਕ ਸੀਆਈਡੀ (CID) ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਭਾਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਅੰਦਰੋਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਣਕਾਰੀ' - ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨੋਂ ਸਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ।' ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ +ਹੈਂਡੀਡ ਰੇਜਨ ਬੰਬੁੰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਖੁਲਸੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (539) ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ +ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਗਲਤ-ਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਦੀ ਸਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਗਾਈ ਫਸਲ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਹਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੀਵੀਆਂ +ਵੱਡੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੀਆਂ ਲੋਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਮੰਡੀ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸ਼ਾਮਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਪੱਛੀ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਾਪ੍ਦਵਾਹੀ

ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਸੈਂਕਿਡਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਬੂਤਰ ਅਤੇ ਕਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੀਆਂ +ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਦੇ ਦਾਣਾ ਚੁਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ +ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਡੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਮੰਡੀ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸ਼ਾਮਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਪੱਛੀ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖਰੀਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਮੀ ਦੀ ਬਹਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਲਾਪ੍ਦਵਾਹੀ ਸ਼ਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੋਲ ਬੇਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਬੇਲੋੜੀ ਬਹਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

'ਖਾਲਸਾ ਏਡ' ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਢਾਈ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਕੱਤਰ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਚੈਕ ਸੌਂਪਿਆ; ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਡੇਚ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ

ਵਿਨੀਪੈਗ: ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ 'ਖਾਲਸਾ ਏਡ' ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਸਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਢਾਈ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੇਚ ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਕਿਨਾਹੁਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਚੈਕ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਵੱਖ ਕਿਨਾਹੁਣੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਾਡਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਾਬਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇ। ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਵਿਨੀਪੈਗ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ, ਵਿਨੀਪੈਗ ਪੁਲੀਸ ਚਿੰਡੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬੈਣ ਅਪਣੇ ਅੱਮਐਲੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਾਨੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੰਜ ਸੌ ਵੀ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਰਵੀ ਸਿੱਘ ਨੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ

ਇੱਕ ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਜੜੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ
ਇਜ਼ਗਾਈਲੀ ਬੰਬਾਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜੰਗ
ਵਿੱਚ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਛੁੱਘਾ
ਕਰਨ ਦਾ ਖਡਗ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ
ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ
ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮਾਂ ਚੁਕ ਹਨ।
 ਇਸ਼ਗਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ
 ਕਿ ਉਸਨੇ ਰਾਤੋਂ-ਰਾਤ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ
 ਜ਼ਮੀਨੀ ਘੁਸਪਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ
 ਪ੍ਰਾਂਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ
 ਇੱਕ ਜੋਖਮ ਭਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ,
 ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਫਲਸ਼ਤੀਨੀ ਨਿਵਾਸੀ ਅਜੇ
 ਵੀ ਉਥੋਂ ਮੌਜਦ ਹਨ।

ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ
ਇਜ਼ਗਾਈਲੀ ਬੰਬਾਰੀ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ
ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ
ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ
ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ
ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ
ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ
ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਦਹਿਜ਼ਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦਾ
ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਜ਼ਗਾਈਲ ਨੇ ਇਸ

ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।
ਪੱਛਮੀ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤੱਟ ਦੇ ਨੌਜੰਵੇਂ
ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈ ਰਹੇ
ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ, ਮੈਂਟਾਸਰ
ਬਾਹਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਰੇ ਹੋਏ
ਹਾਂ।” “ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜੀ ਰਹੇ

ਹਾਂ, ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮੌਤ ਵਧੇਰੇ ਰਹਿਮਦਿਲ
ਹੋਵੇਗੀ ।”

ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਜ਼ਾਬੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਕਥਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜੜ੍ਹੂਰੀ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਧੀ ਅੰਤਰਰਸ਼ਟਰੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਥੁਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਫਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਚਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਮਹਿਲਿਆਂ
 ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੰਗਲਵਾਰ
 ਸਵੇਰੇ ਇਜ਼਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਐਕਟਿਵ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੌਜਾਂ ਦੀਆਂ
 ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੇ ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ
 ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ‘ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ
 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆ’ ਸ਼ੁਰੂ
 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇੜਗਾਈਲ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਇੜਗਾਈਲ ਕਾਟੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਮਾਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ 'ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੀਖਣ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ' ਸ਼ਹੁਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਊਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਥੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਬੰਧਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਦੁਬਾਅ ਵੀ ਬਣਾਏਗਾ'। ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰ, ਅਲ-ਸ਼ਿਫ਼ਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਹੱਮਦ ਅਬੂ ਸਲਮੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਤੋਂ-ਰਾਤ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਹਰ ਅਲ-ਵਾਹੀਦੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਂਬੁਲੈਂਸ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਸੇ ਜਾਂ ਇਜ਼ਗਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਹੋਣ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਜਖਮੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਜਖਮੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘੋਰਨ ਵਾਲੀ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ 'ਤਬਾਹੀ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਕਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅੱਤੇਵਾਦੀ ਸਮੂਹ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਜ਼ਗਾਈਲ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਜਖਮੀਨੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੱਖਲ ਦੇਣ ਦੀ

ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਸਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

• ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਕੀ ਜਾਣਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ:

- ਇੰਡੀਆਲ ਦੇ ਉਦਸ਼ਾਂ: ਇੰਡੀਆਲਾ

ਲੜਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ
ਨਹੀਂ ਕਹਦਾ।

- **ਕੁਣੀਤੀ:** ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤ ਲਈ 'ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ'। ਉਹ ਕਤਰ ਲਈ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਿਟ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲੇ, ਅਤੇ ਠੀਕ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਰੂਬੀਓ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਤਾ ਸੀ

- ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਮੀਨੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

  - ਬੰਧਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਡਰ: ਇਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਫੌਜੀ
ਮੌਰਚੇ ਨੇ ਇਜ਼ਗਾਈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ
ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸੀ ਕਿ
ਇਹ ਲਗਭਗ 20 ਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਤਰੇ
ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਨੇ ਜੰਗ
ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਫਾਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
ਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ
ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਾਨਯਾਹੂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ
ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ
ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ
ਵਿਹੁੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ

ਤੁਬੂ ਲਗਾ ਲਈ।
ਕੋਈ ਸੰਕਟਾਨ ਸਾਹਿਤ ਸੋਚਕ ਪੀੜੀਆ

21 ਸਤੰਬਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ‘ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੱਕ ਬੋਲੀ’ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਰਤਾਂਤ

ਅੱਜ ਤੋਂ 65 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, 21 ਸਤੰਬਰ ਦਾ
ਦਿਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ
ਹੋਏ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਬਿਆਨ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ
ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੌਰਚਾ
ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਂ, 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸੰਪਰਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ
ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਾਦਰ,
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਪੂਤ ਸ਼ਹੀਦ ਕਾਕਾ
ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ
'ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਬੁਲੰਦ
ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ।

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਰਨਾ 21 ਸਤੰਬਰ
1960 ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ
ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੌਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ
'ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਜੈ-ਜੈ ਕਾਰ' ਦੇ ਬਣੇ
ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ
ਜੈਕਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ
ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ
ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਤੁਰੰਤ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਏ ਜਾਂ ਮੈਕੇ 'ਤੇ
ਤਸ਼ਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ। ਉਸ
ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕਰਨਾਲ (ਮੌਜੂਦਾ ਹਰਿਆਣਾ) ਵੀ
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਿੱਸਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਮੋਗਾ ਸਥਿਤ ਸਿੱਖ
ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ
ਕਰਨਾਲ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਕਾ
ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਭੁਪਿੰਦਰਾ ਹਾਈ
ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ
ਸੀ ਤੇ ਉਮਰ ਕਰੀਬ ਦਸ ਕੁ ਸਾਲ ਸੀ।

21 ਸਤੰਬਰ 1960 ਕਰਨਾਲ 'ਚ ਆਪਣੀ
ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ, 'ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਤੇ
'ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੇ
ਜੈਕਾਰੇ ਛੱਡਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ
ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ
ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਤੇ ਜੈਕਾਰੇ
ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਜਥੀ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ
ਬੱਚੇ ਨਿਫਲਤਾ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਦੀ
ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ
ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਾਂ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਂ।

ਮਾ ਦ ਬਚ ਹੈ, ਭਰਨ ਵਾਲ ਨਹੀਂ।
ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ
ਲਕਾਰ ਸੁਣਿਆਂ ਹੀ ਜ਼ਾਲਮ ਪ੍ਰਲਿਸ਼
ਵਾਲੇ ਸੈਤਾਨ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ
ਭਿਆਨਕ ਦਰਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਬੇਹਤਾਸ਼ਾਹ
ਕੁਟਣ ਲੱਗੇ। ਇਹ ਕੋਈ ਦਸ਼ੇਮਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਰੁਹਾਨੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ

ਜੇਲ੍ਹ ਹਮਲੇ ’ਚ
ਪਟਿਆਲਾ : ਫਰਜੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ
ਉਮਰ ਕੈਂਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸਾਬਕਾ
ਇਸਪੈਕਟਰ ਸੁਭਾ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ
'ਚ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗੰਡੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਸਿੰਦਰਾ
ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ 7ਵੇਂ ਦਿਨ
ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭਾ
ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ
ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ 10 ਸਤੰਬਰ 'ਤੇ
ਆਈ ਸ੍ਰੀ ਯੂ. ਵਿਚ ਦਾਬਲ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ
ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ
ਦਮ ਤੋਂ ਗਿਆ। ਸੁਭਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਫਰਜੀ ਮਕਾਬਲੇ

ਅੰਦਰੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਦਾ ਜਜਬੇ ਦਾ ਅਸਰ
 ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
 ਕੁਟਮਾਰ ਮਗਰੋਂ, ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਖੜਹ ਹੋ ਗਿਆ
 ਅਤੇ ਦਰਿੰਦੇ ਪੁਲਸੀਆਂ ਅੱਗੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਥੱਲੀ
 ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ', 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ',
 'ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੇ
 ਜੈਕਾਰੇ ਹੋਰ ਗਜ-ਵਜ ਕੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗਾ।
 ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ
 ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਦਿੜ੍ਹ ਮੁੜ
 ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋ
 ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ
 ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸੱਤ ਅਤੇ ਨੌ ਸਾਲ
 ਦੇ ਬਾਬਾ ਜੋਗਾਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਡੱਡਹਿ
 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਤੁਂ
 ਗੁਰੂ ਦੇ ਲਾਲ ਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਉਂ
 ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ
 ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਕਲਮ ਕਰਲਾ
 ਉਠਦੀ ਹੈ।

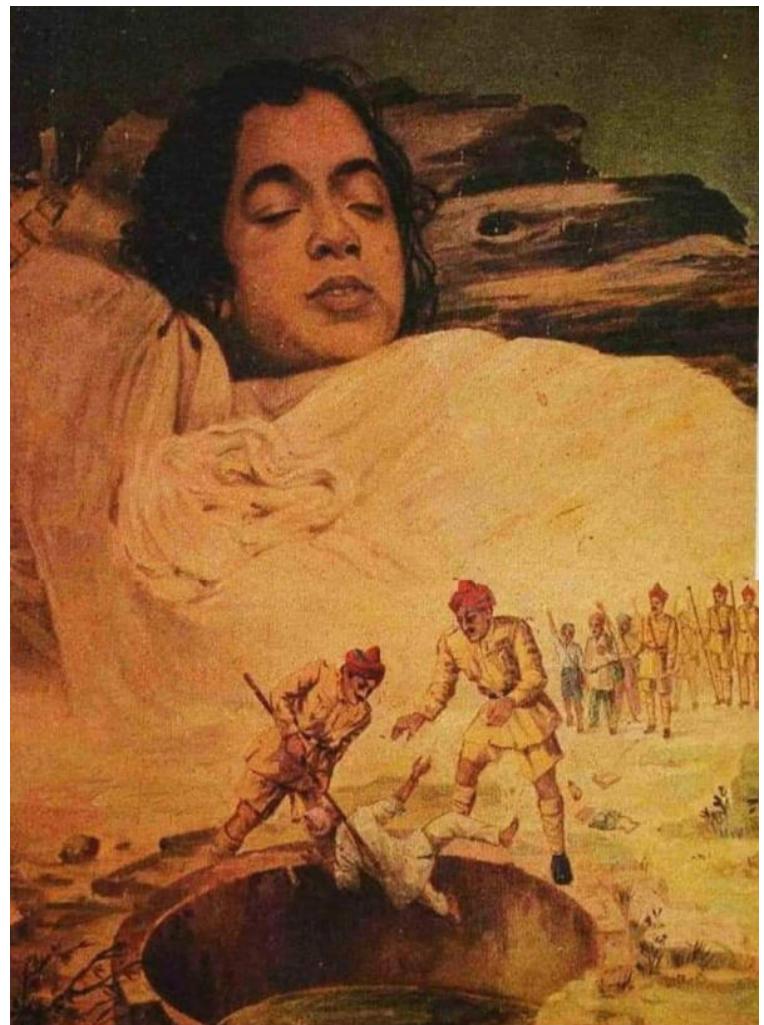
ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਤੇ ਦੂਜੇ
ਪਾਸੇ ਜਾਲਮ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੀ ਧਾੜ। ਪਹਿਲਾਂ
ਡਾਂਗਾਂ-ਸੋਟੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ, ਫਿਰ ਲੱਤਾਂ
'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ
ਜਖਮੀ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ
ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ
ਜੈਕਾਰੇ ਗੁੰਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੁੱਚੜ ਪੁਲਸ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਢ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਬਾਂਹ ਵੱਦਾ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਭੰਨਿਆ ਤੇ
ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਤੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਅਧਮੋਦਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਲ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਜਿਊਂਦਾ ਸੀ,
ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮੁਹੱਤ ਠਾਨਾਂ
ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਡੋਰ ਅਜੇ ਟੁੱਟੀ
ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਚੱਲਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਸਮਾਂ
ਬਾਲ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਜਿਵੇਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ
ਨਾਲ ਤਸੋਂਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ, ਇਹ ਦਾਸਤਾਨਾ ਕਥਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਭਿੱਜੇ ਇਸ ਬੱਚੇ
ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮੌਕੇ ਮਾਂ- ਬੋਲੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਵੈਣ੍ਹ
ਪਾਏ ਹੋਣਗੇ, ਕਿੰਨਾ ਤੜਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ
ਸਮੇਂ ਵਿਦਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੇ ਦਰਦ ਭਰੇ
ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਬਿਆਨ

ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ, ਸ਼ਾਇਰ ਜਾਂ ਗਵੱਡੀਏਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਣੀ
ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ
ਰੱਖੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ
ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਹੁੰਡੂ ਨਾ ਕਿਰੇ
ਹੋਣ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੌਰਤਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ
ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯੋਧਿਆਂ
ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਜੇਲ-
ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਤਸੱਫਦ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 1
ਨਵੰਬਰ 1966 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ 'ਤੇ
ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਟਿਆ-ਵੱਡਿਆ ਤ ਸੂਬਾ ਹੋਂਦਾ
ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ
ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ
ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ
ਵਿਸਾਹ-ਘਾਤ ਕੀਤਾ।

ਇਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ 21 ਸਤੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਿੱਠਾਂ 'ਚ ਛੁਗ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਇਕੱਠ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਸ਼ਾਲ ਇਸ ਦਿਨ, ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਰਾਸ਼ਟਰਾਦੀ- ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਗ 'ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੋਲੀ' ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਤਿੰਖਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਸੀ। 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਐਬਟਸ਼ਨੋਰਡ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੈਂਕੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਡਰਾਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਕੌਂਝ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਭਾਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਪੋਸਟਰ 'ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਗੱਦਾਰ' ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਨੀਚਤਾ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਾਂ-ਸਰਮਾਂ ਲਾਹ ਕੇ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ, ਜੋ ਕਦੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿਡਿਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਗੁਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹਨੂੰ ਮੰਨੋ ਕੇ.. ਬਤੀ ਬਣਾ ਕੇ.. ਲੈ ਲਾ..." ਏਨੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਤੇ ਗੈਰ - ਇਖਲਾਕੀ ਸ਼ਬਦਲੀ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਗਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਹੋਣੀ। ਇਹ ਗਾਲੂ ਭਾਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਮੁੱਹ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ

ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਤਾਂ
ਜੋ ਅਪਮਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦਾ ਕਲੰਕ
ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਟੇਗਾ।
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਘੀ ਤਾਕਤਾਂ
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਹਨ ਅਤੇ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ
ਚੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਦੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ
— ਹੋ ਵੇਂ — ਹੋ ਵੇਂ — ਹੋ ਵੇਂ — ਹੋ ਵੇਂ

ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ
ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ 'ਇੱਕ
ਬੋਲੀ-ਇੱਕ ਦੇਸ਼' ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਏਜੰਡਾ ਜਿਥੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ, ਮੁੱਢ ਬਹਿ ਕੇ
'ਜੜ੍ਹਾਂ ਟੁੱਕਣ' ਦੇ ਬਗ਼ਬਾਨ ਹੈ, ਉਥੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਹੀਂ ਘਟੀਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣਾ
ਹੋਕਾਗੀ ਅਤੇ ਕਰੋਪੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ
— ਹੈ ਵੀ — ਹੈ ਵੀ —

ਕਰਨ ਦਾ ਤਹਿਟਾਆ ਕਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਿੱਬੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਕਲਾਕਾਰ, ਗਾਇਕ - ਗੀਤਕਾਰ ਸਭ ਇੱਕ-ਮੁੱਠ ਹਨ। ਜਥੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਕੇਂਤੜਤਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਘੜੀ ਗਈ ਚਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ 'ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ' ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ 'ਹੁੰਗਾਰਾ' ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ, ਨਿਖੇਧੀਜਨਕ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸ੍ਰੁਤੇ ਦੇ ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਹੁਨਤਾਂ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੇ ਰੋਲਣ ਵਾਲੇ ਅਕਿਰਤਘਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਗੱਦਾਰ ਹਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋਸ਼ਾ 'ਅਪਮਾਨ' ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸਥਿਤੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਗੀ ਇੱਕ
ਸੁਧੇ ਕਿਉਂਦੇ ਕਿਵੇਂ ਵਿੱਚ ਫਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ
ਬੋਲਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਉਥੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ (ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤ ਸਭਾ
ਮੁੱਢਲੀ,
ਐਬਟਸਫ਼ੋਰਡ ਬੀਸੀ, ਕੈਨੋਡਾ)

ਚਰਡੀਨੇਟਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤ ਸਭਾ
ਮੁੱਢਲੀ,
ਐਬਟਸਾਂਵੋਰਡ ਬੀਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ)

ਜੇਲ੍ਹ ਹਮਲੇ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ ਸਾਬਕਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਬਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ

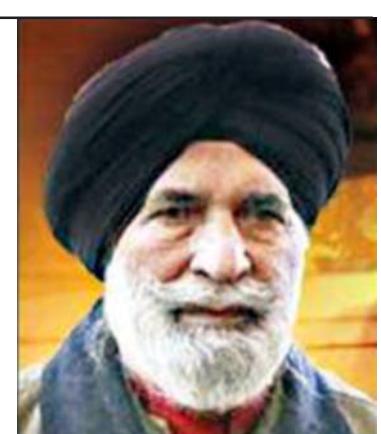
ਪਟਿਆਲਾ : ਫਰਜੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸਾਬਕਾ ਇਸਪੈਕਟਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗੰਡੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਸਤਿਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ 7ਵੇਂ ਦਿਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਢੂਂਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ 10 ਸੱਤੰਬਰ ਤੋਂ ਆਈ ਸ੍ਰੀ ਯੂ. ਵਿਚ ਦਾਬਲ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਦਮ ਤੋਂ ਝ ਗਿਆ। ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਫਰਜੀ ਮਕਾਬਲੇ

ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੇਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ
ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ
ਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ
10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂ ਸੁਧੀਰ
ਸੂਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲਾ
ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰੜ ਸਨੀ
ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਬਕਾ
ਡੀ ਐਸ.ਪੀ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ
ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ
ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ
ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਝਗੜੇ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤੀ ਤਿੰਨੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ਼
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰਾ

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭੇਜਿਆ
 ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਗਰਬਚਨ ਤੇ
 ਇੱਸਪੈਕਟਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਲਾਜ
 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ, ਜਦਕਿ
 ਅੱਜ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ
 ਹੋ ਗਈ।

ਪੁਲਿਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ
 ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ - ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
 ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ
 ਸਕੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
 ਇੱਸਪੈਕਟਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਣਾ
 ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਣਗਿਲੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਦਚਾਗਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਸ
ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਵਲੋਂ
ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਉਹ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ।
ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਧਰਨਾ ਸਮਾਪਤ : ਸੰਦੀਪ
ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਿੱਖ
ਜਥੇਵੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਪੱਕਾ ਮੌਰਚਾ
ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਧਰਨਾ
ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ
ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ
ਤਾਂ ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਧਰਨਾ ਲਤਾਉਣਗੇ।

ਏਸ਼ੀਆ ਕਪ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ

• ਸੁਰਿਆਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਖੇਡੀ ਕਪਤਾਨੀ ਪਾਰੀ • ਜਿੱਤ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਦੁਬਈ : ਇਥੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ ਕਪ ਦੇ ਹਾਈ ਵੌਲਟੇਜ ਮੈਚ ਵਿਚ ਅੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ 20 ਓਵਰਾਂ ਵਿਚ ਨੌ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ 127 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੇਤੂ ਟੀਚਾ 15.5 ਓਵਰਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਕਪਤਾਨ ਸੁਰਿਆ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਨਾਭਾਦ 47 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਸੇਕ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ 31-31 ਤੇ ਸ਼ੁਭਮਨ ਗਿੱਲ ਨੇ 10 ਦੌੜਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਸ਼ਿਵਮ ਦੂਬੇ 10 ਦੌੜਾਂ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੇਦੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੇਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੇਦੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 75ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈ

ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜੋ ਵਾਰ਷ਿਕ ਟਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਨਵੀਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ 'ਚ ਮੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵਾਂਗ, ਉਹ

ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੇਘਾਲੀਆ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਨਰਾਡ ਕੇ ਸੰਗਮਾ ਅੱਠ ਨਵੇਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਸ਼ਿਲਾਂਗਾ : ਮੇਘਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਨਰਾਡ ਕੇ ਸੰਗਮਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸੀ. ਐਚ. ਵਿਸੈਂਕਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਠ

ਨਾਲ ਨਾਭਾਦ ਰਿਹਾ। ਕੌਚ ਗੌਂਡਮ ਗੰਡੀਰ ਤੇ ਕਪਤਾਨ ਸੁਰਿਆ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਜਿੱਤ 'ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਮੈਚਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਗਰੁੱਪ ਗੋੜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ 19 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਉਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਖੇਡੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਟਿਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ 20 ਓਵਰਾਂ ਵਿਚ ਨੌ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ 127 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੇਤੂ ਟੀਚਾ 15.5 ਓਵਰਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਕਪਤਾਨ ਸੁਰਿਆ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਨਾਭਾਦ 47 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਸੇਕ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ 31-31 ਤੇ ਸ਼ੁਭਮਨ ਗਿੱਲ ਨੇ 10 ਦੌੜਾਂ ਦਾ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ

ਪਾਰੀ ਲੜਖੜਾ ਗਈ ਤੇ ਨਮੋਸ਼ੀਜਨਕ ਪਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਅੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਵੀ ਰਹੇ। ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਕੁਲਦੀਪ ਯਾਦਵ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਕਟਾਂ ਤੇ ਅਕਸਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਵਧੀਆ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਯਾਦਵ ਨੇ ਲਗਤਾਰ ਦੋ ਗੋਂਦਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਟ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਟਾਸ ਜਿੱਤ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਾਕ ਟੀਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਹੁਤ ਹੋਰੀ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਗੋਂਦ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਵਿਕਟ ਦੀ ਹੋਰ ਜਮਾਨ ਵਜੋਂ ਛਿੱਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਅਕਸਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਰੀਜ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਫਖਰ ਜਮਾਨ ਨੂੰ ਆਉਟ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਦੀ ਗੋਂਦ 'ਤੇ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕੈਚ ਆਉਟ ਕੀਤਾ। ਮੈਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਰਦਿਕ ਪਾਂਡਿਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗੋਂਦ ਵਾਈਡ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਟ ਹੋਇਆ।

ਹੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੁਬਈ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੇਤੂ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੇ ਓਵਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨਾਲ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਲਾਮੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਸ਼ੁਭਮਨ ਗਿੱਲ 10 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਉਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਭਿਸੇਕ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਦੀ ਤੀਜੀ ਵਿਕਟ ਦੀ ਹੋਰ ਜਮਾਨ ਵਜੋਂ ਛਿੱਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਅਕਸਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਰੀਜ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਫਖਰ ਜਮਾਨ ਨੂੰ ਆਉਟ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਦੀ ਗੋਂਦ 'ਤੇ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕੈਚ ਆਉਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦੋਵੇਂ ਵਿਕਟਾਂ ਸ਼ੀਅਮ ਆਯੂਸ਼ ਨੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ 31 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਉਟ ਹੋਇਆ।

ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਝਟਕਾ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਬਾਲੀਡੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਤੇ ਮੰਡੀ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 73 ਸਾਲਾ ਬੁਜਰਗ ਕਿਸਾਨ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਕੰਗਨਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਹੈ।

ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿੰਦਰ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਨੂੰ ਗੀਟਵੀਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ 'ਮਸਾਲਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ' ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਸ ਸਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੀ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ?

ਇਹ ਮਾਮਲਾ 2020-21 ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜੋ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਜੰਡੀਆਂ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ 'ਦਾਦੀ' ਬਿਲਕਿਸ ਬਾਨੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਾਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਥੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

14 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ

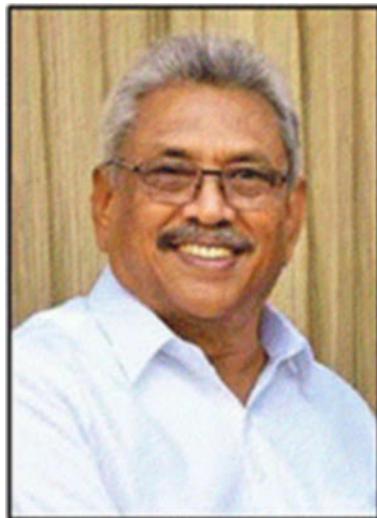
ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੋਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ 25 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਨੀਠੀਆ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਹਾਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੋਸ ਬਿਊਰੋ ਵਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਗੈਰੀ-ਕਾਰ੍ਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਨੀਠੀਆ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਡ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੱਡੇ, ਆਈ. ਆਰ. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲਾਖੇਂਦੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਂ

ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਬਕ

ਬਾਰਤ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੀ ਉੱਬਲ-ਪੁਬਲ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੂਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਨ ਨਿਪਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ 7, 8 ਅਤੇ 9 ਸੱਤਬਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਚਿਹਨਾ-ਮੋਹਰਾ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਜੈਨ ਜੋੜ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਟੁੱਧ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਜਿਊਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਖਾਵਾਕਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਗੋਲੀ ਚਲਵਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ 19 ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ

गोटाबाईआ राजपक्षे

ਬੇਖ ਹਸੀਨਾ

के. पी. सरमा उल्ली

2024 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਉੱਥਲ-ਪ੍ਰਵਾਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1971 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ 30 ਛੀਸਦੀ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਭੜਕ ਪਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਇਸ

ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਲੈਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਥੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਬੇਲ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਪਾਪਤ ਮੁੰਹਮਦ ਜੂਨਸ ਹਨ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ 2021 ਵਿਚ ਫੌਜ ਨੇ ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਕਰਕੇ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਆਗੂ 'ਆਂਗ ਸਾਂਗ ਸੂ ਕੀ' ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਖਿੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਸ ਚਲਾ ਕੇ 27 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤਿੱਬੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਫੌਜੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧ ਹਥਿਆਰਬੰਦ

ਸੰਘਰਸ਼ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਛੌਜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਲਾਕਾ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁਣ ਛੌਜੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ 21 ਫੀਸਦੀ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਕੰਟੋਰਲ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ, ਚੀਨ, ਆਸੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ

ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ
ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਟਕਰਾਅ ਬੋਹੁੰਦ
ਤਿੱਖੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਫੌਜ ਦੀ
ਮਦਦ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
ਵਿਚ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ
ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਹਿਕ-ਏ-ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਰਟੀ
ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ
ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ
ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਭਾਵੇਂ
ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ
ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਤਾਂ ਦੀ
ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇਸ਼
ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ
ਬਦਅਮਨੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ
ਗਜ਼ਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਗਜ਼ਨੀਤਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ
ਦੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਹੋ
ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਤੇ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ

ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਬੇਚਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਂਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਡਰਾ-ਯਮਕਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤੌਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਬ ਦਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਿੱਸਕ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵੇਸ਼ਬੈਕ, ਯੂ-ਟਿਊਬ, ਇਨਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਦਿ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਹੱਥ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੜਦਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਤੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕ ਹਿਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ। ਆਖੂ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ

ਕਰਦਾਂ ਹਨ। ਅਸੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਯਤਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ
ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ
ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ
ਭਾਲਮੇਲ ਨਾ ਰਹੇ।

ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ
ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਰਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ
ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ
ਹਨ ? ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ
ਹੈ ਕਿ 1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੁਗਾਤਾਰ ਵਿਸ਼ਵ

ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਦਰਾ ਫੰਡ ਆਦਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਢੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਤੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਛੋਟੇ ਸਨਾਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੋਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਪਾਰ ਤਕ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਹਨੇਰੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਢੁਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਧਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਰਗ ਐਸ-ਓ-ਅਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਂਦ੍ਰੂ-ਗੁਆਂਦੂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਹ ਅਤੇ ਰੋਸ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਿਪਾਲ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੱਤਾ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਦਬਾ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੱਤਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੰਕਸ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਦਮਨਕਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਿਰਕਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ ਛੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਲਾਂਭੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਚੋਣ ਕਾਮਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਥਤਾ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧ ਸਕਣ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਬਕ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹਕਮਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਸਾਜ਼ੀਦਾ ਹੈ।

ਅਲਮੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੁਹਾਲੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਦੁਨੀਆ

ਪੂਰੇ ਬ੍ਹਾਇਮੰਡ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੀ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਪੜਕਦਾ ਹੈ, ਭੁੱਲ ਮਹਿਕਦੇ ਹਨ, ਰੰਗ ਟਹਿਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਕੁਦਰਤ ਅਣਗਿਣਤ ਤੋਹਫੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੌਮੇ ਅਮੁੱਲ ਹਨ, ਅਨਸੋਲ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁੱਖ ਆਰਾਮ ਮਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਮਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਖੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ... ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ... ਪਰ ਇਸ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਲਾਲਸਾ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਘਿੱਣੌਣੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਟੇਟੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ ਭੁਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਨੇਰ ਭਰੇ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਣਗਿਣਤ ਚੀਕਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਹਟਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਹਿਕੜੀ ਵਿਚ ਦੱਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਤੁਪਿਆ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਤੇ ਮਾੜੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਰਫਿਰੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਫੜੂਰ : ਅੱਜ ਫੇਰ
ਦੁਨੀਆ ਤੀਜੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੁਹਾਣੇ
ਉੱਤੇ ਬੜੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਿਰਫਿਰੇ ਸ਼ਾਸਕ
ਦੇ ਫੜੂਰ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ
ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਵੇਖਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ
ਤੁਸੁ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਕਰਕੇ, ਇਸ਼ਗਾਇਲ
ਅਤੇ ਫਿਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚਾਲੇ ਯੁੱਧ ਕਰਕੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ਕ ਬਣੈ
ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਸਥਾਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੁਕੇ
ਯੁੱਧ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਯੁੱਧ
ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਟਕਰਾਓ
ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਕੁਝਾਰੇ ਪਈ ਸਪਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ
ਹੈ ਕਿ ਯੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ
ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਗੁੰਝਲਾਂ,

ਅਣਿਗਿਣਤ ਚੀਕਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਹਟਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪਰਤੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਹਿਕੜੀ ਵਿਚ
ਢੱਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਨਿਰਦੌਸ਼ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਅਰਬਾਂ-ਪਰਬਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਿਨ ਸਭ ਤੋਂ
ਵੱਡੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਤੇ ਮਾੜੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ
ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਤਪਨਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਮੌਹ ਵਿਚ ਪੱਕਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਜੰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਆਪਣੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਊਣ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਕਰੋ ਇਜ਼ਗਾਇਲ ਤੇ ਫਿਲਿਸਤੀਨ ਯੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੱਖਾਂ ਲੇਕ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੁੱਧ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ : ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਯੁੱਧ 24 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੂਸ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਯੁੱਧ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਲਵਾਂਗਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਲੜਾਈ ਤੇ ਲੱਸੀ ਨੂੰ ਚਾਗੇ ਜਿੰਨਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਵਧਾ ਲਵੇ...। ਇਹੀ ਹਾਲ ਇੱਥੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਰੂਸ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਇਕ ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੋਈ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਯੁੱਧ ਦੇ ਅੰਤ

डा. सुदर्शन गांगे

ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ।
ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚਕਾਰ 7
ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਸੂਰੂ ਹੋਏ ਧੁੱਧ ਨੇ ਪੂਰੇ ਫਿਲਿਸਤੀਨ
ਨੂੰ ਕਬ਼ਿਗਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਧੱਕਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਬੰਡਾਂ ਹੇਠ ਮਰੇ ਲੋਕਾਂ
ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ, ਕੁਰਲਾਹਟਾਂ ਅਤੇ ਬਦ-

ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਸੰਪੱਤੀ
(ਸੂਰਜ, ਧਰਤੀ, ਹਵਾ ਆਦਿ) ਤੇ ਵਿਗਸਤ
ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨੇ
ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਜਾਊ ਧਰਤੀ
ਬੰਜਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ। ਹੁਣੋ ਜਿਹੋ ਯੁੱਧ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼
ਆਸਟਰੋਲੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ, ਸੂਰਪ ਵਿਚ
ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਇੱਠਣੀਆਂ ਸ਼ਰੀਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ : ਮਹਾਂਕਵਵੀ
ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਂਗੋਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ
ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਣਾਨੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਨਫਰਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ।
ਜਦਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨ
ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਟੈਂਗੋਰ
ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ
ਆਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਦੱਸੋ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਆਪਣੇ
ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦਾ
ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ।
ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ, ਸੰਤਾਪ,
ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਤੇ ਬੈਂਡ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਲਈ ਧੱਕਣਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ
ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਜਾਇਗਿ ਨਹੀਂ ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕੰਡੇ : ਯੁੱਧ ਚਾਰੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣੇ 'ਚ ਹੋਵੇ ਉਸ
ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਹੀ
ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰੀ
ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ
ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੁੱਧ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਰਸਤੇ
ਵਿਚ ਕੰਡੇ ਖ਼ਲਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਿਰਦਾਂ
ਤੇ ਕੰਡੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਣ
ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਆਪ ਸਹੇਲੇ ਢੁਖਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ
ਸੁਹਿਰਦ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸੋਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ
ਨੂੰ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਜੋ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸੁੱਖਮੀ ਤੇ ਸਕੂਨ ਬਿਚਿਆ
ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਖਿੜੇ ਛੁੱਲ,
ਮਹਿਕਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ, ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਚਿਰੋਂ,
ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਫਲਸਲਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ
ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੋਹਟੀਆਂ
ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁਹੱਲਾ : ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਟਾਕਹੋਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੀਸ ਰਿਸਰਚ ਸੰਸਥਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 2024 'ਚ 235 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੌਲ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਜਾਪਾਨ ਉੱਤੇ ਸਿੱਟੇ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਹ ਬੰਬ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਅਤੇ ਹੀਰੋਜ਼ੀਮਾ (ਜਾਪਾਨ) ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ 6 ਅਤੇ 9 ਅਗਸਤ 1945 ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਇੰਨਾਂ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਰਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਖੜ੍ਹੇ ਖੜ੍ਹੇ ਤੋਂ ਲੋਕ ਮੌਮ ਵਾਂਗ ਪਿਘਲ ਗਏ ਸਨ। ਕੋਈ ਚੁਹੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ (74000) ਲੋਕ ਸਕਿਂਟਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕ ਨਾ ਮੁਹਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵਿਛੜੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਧਨ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਚੰਕਸ ਰਹੇ ਭਾਰਤ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਸ਼ਾਦ ਦਾ ਸਾਲਾ ਇਜ਼ਲਾਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੱਧ ਵਿਵਸਥਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਮਰੀਕਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 80 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਸਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ, ਮਹਾਮਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ, ਮੁਫਤ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੁਨਦਰਗੁਣ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਕਈ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸ਼ੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀਆਤਨਾਮ, ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਨਿਯਮਬੱਧ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇੱਗੜਾ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਤ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟੰਚ ਨੇ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ, ਯੂਨੈਸਕੋ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਟ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਖਿੱਚ ਲਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਹਤ ਸੰਸਥਾ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਨਿਯਮਬੱਧ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਮਹਾਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੰਚ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਹਿਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲੀਜ਼ੋਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਜੋ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਗਸਤੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕੱਝਾਂ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਆਏ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਟੰਚ ਜਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੇ ਭੁਗਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਿਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪਲਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਮਿੱਤਰ ਯੂਹਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਗੂਸਲਾ ਵਾਨ ਡਰ ਲੇਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ, 'ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੁਣ ਸੁਧਾਰ ਰਹਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਯੂਹਪ ਨੂੰ ਜੰਗਲਰਾਜ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼ ਡੈਨਮਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਸਾਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਉ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੋਹੁ ਲਵਾਂਗੇ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਟੈਰਿਡ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਂ-ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੇਂਸਲ ਯੂਕਰੇਨ ਅਤੇ ਗਜ਼ਾ ਦੇ ਯੂਧ ਰੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ

-ਸ਼ਿਵਕਾਂਤ ਸ਼ਹਰਮਾ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਜ਼ਾ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂਸ਼ੱਤਾ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਤਦਾਨ ਵਿਚ ਰੂਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਹਸਲੇ ਲਈ ਵੀ ਰੂਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਰਿਵ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਮੌਦੀ ਦਾ ਯੂਧ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਹਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ 'ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਵ ਲਗਾ ਦੇਵੇ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਬੱਧ ਮੰਨੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਯਮਹੀਣ ਹੋ ਕੇ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਟੰਚ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਵੀ ਹੈਰਾਨ-ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੀ ਵਰਦਾਨ ਨਾਲ ਬਲਸ਼ਾਲੀ ਹੋਏ ਚੀਨ ਨੇ ਮੌਕਾ ਪਛਾਣਿਆਂ ਮਹਾਸ਼ਾਦ ਦੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਘਾਈ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਖਰ ਬੈਠਕ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਰੂਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ 24 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ 'ਆਲਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਹਿਲ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਪੰਜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੈ : ਪ੍ਰਭੂਸ਼ੱਤਾ ਵਿਚ ਬਾਗਬਰੀ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਆਚਰਣ, ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਮੁਖੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ।

ਟੰਚ ਵੱਡੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਰਿਵ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਦੈਪੀਅਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬੁਹਤ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਤਿੱਬਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੋਦ 'ਤੇ ਤਾਇਵਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸਥਾਰਵਾਦੀ ਹਰਕਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅੱਸਸੀਓਂ ਦੀ ਧੀਮੀ ਆਪਣੀ ਸੰਖੇਪ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਟੰਚ ਵੱਡੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤੀ ਸੰਭਵਿਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣੇ। ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਆਲੀਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੰਖੇਪ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਬੀਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫਸਲ ਦੇ ਨਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੈਲਕੋਅਰ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਏਮਜ਼ ਦਾ ਏਕਾਈ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪਛਾਣ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਏਕਾਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਵਿਕੌਂਝੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਲਗਨਿੰਗ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਆਈ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਗੀ ਵਰਗ ਦੀ ਵੱਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸਮਾਰਟ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣੇ। ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਆਲੀਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੰਖੇਪ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਾਹਿਗੁਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹ

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਬੰਸੂ ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦਰਗਾਹੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੰਸਰਾ MA Eco from GN University ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਗੋਲਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੋਹਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜੈਕਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪੱਕਿਆ ਪਕਾਇਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਾਰੇ ਅਹਿਮ ਤੱਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੜ੍ਹਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 50,000 ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਛਾਪਕੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। - ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ।

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਹੁਣ ਆਈਏ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪੱਖ ਵੱਲ :

ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ 1606 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ।

ਬੰਦੀ ਛੋਡ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

After releasing Guru Hargobind Sahib from Gwalior Fort on October 26, 1619 including 52 Hindu kings as an event commemorated by sikhs as BANDI CHHOD DIVAS (ਬੰਦੀ ਛੋਡ ਦਿਵਸ) or "DAY OF LIBERATION" by sikhs.

ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਉਸ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਸੁੱਚਾ ਅੰਗ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਂਕਲੀ ਹਸਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮਾਨਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਪੂਜਨੀਕ ਤੀਰਥ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਚੁੰਹ ਵਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੈ।

ਹਰਿਮੰਦਰ, ਪਮਾਤਮਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਧਾਰਮ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਇਹ ਘਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਾਵੰਦਾ

ਹਰਿਮੰਦਰ ਹਰ ਦਰਸ਼ਕ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ

ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਮੂਰਤੀ ਵਿਸਰਜਨ ਮੌਕੇ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੰ ਜਾਨੀ ਨਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਸੁਣਦੇ ਰਿਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਚੰ ਮੂਰਤੀ ਵਿਸਰਜਨ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਚੰ ਛੁੱਖਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਕਈ ਲਾਪਤਾ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਆਮੀਂ ਹਥਲੇ ਲੇਖ ਜ਼ਰੀਏ ਪੜ੍ਹਨ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਵਿਸਰਜਨ ਦੇ ਅਵਸਰ ਤੋਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਉਸਾਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੂੜੀਆਂ ਕਈ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਰਵਾਇਤਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਤੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਫੈਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਤੇ ਸੌਮੇਂ ਦੀ ਬਹਾਰਦੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਮਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਲੋਕ ਗਲੋਸ਼ ਪੂਜਾ ਤੇ ਦੁਰਗਾ ਪੂਜਾ ਮੌਕੇ ਨਦੀਆਂ-ਨਾਲਿਆਂ ਕਿਨਾਰੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿਸਰਜਿਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਅਮ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਦੀਆਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੈਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਦਾ ਪ੍ਰਾਵਾਦ ਕਬੂਲਿਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਜ਼ੋਸ਼ਾ ਟਾਲਾ ਵੱਟਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਘੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਗ ਜੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਐਂਥੂਲੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰੋਡ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿਸਰਜਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੁਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੈਂਸਰ ਜ਼ਿਹੀਆਂ ਘਾਤਕ ਬਿਸਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਬਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਲਿਲਾਵਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਤਿਉਹਾਰ ਇਨਸਾਨੀ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਰਿਸਤਾ

ਹੈ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਮੌਹ ਵਿਗਸਦਾ ਹੈ, ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦੀ, ਦਿਆ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਵਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ 'ਚ ਉਚਾਰਨ ਹੈ "ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿੱਖ ਆਖਾਏ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਾਂ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ॥" ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਚੁੰਹ ਵਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੈ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਕਰੋ ਭਲਕੇ ਪਾਣੀਆਂ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਿ ਨਾਵੈ॥" (ਅੰਗ ੩੦੫)

ਮਹਾਨ ਸਮਾਰਕ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੂਖਮ ਪੁਨੀਤ ਤਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਥਤਾਬਧ ਸੂਸ਼ੀਲ ਤੇ ਸਰਬਸਾਂਸ਼ੀ ਨਿਤ-ਕਿਰਿਆ ਮਨ ਨੂੰ ਟੁੰਬਦੀ ਹੈ, ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੁਲਾਗਾ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੋਈ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਸਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ

"ਹਰਿਮੰਦਰ ਮਹਿ ਮਨੁ ਲੋਹਰ ਹੈ

ਮੇਰਿਆ ਦੂਜੇ ਭਾਈ॥ ॥
ਪਾਰਸਿ ਭੋਟਿਐ ਕੰਚਨੁ ਭੋਇਆ
ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਹਿ॥" (ਅੰਗ ੧੩੪੯)
ਇਹ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪੁਰਨੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਮਰਿਆਦਾ ਮੁਨਕਰ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਮਲੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਮੁਚ ਮਨੁੱਖ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਰਾ ਭਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਆ

ਕੇ ਸਭ ਆਪਣੇ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੇਗਾਨਾ ਕੋਈ ਦਿਸਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਸਵਾਲ ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਸੰਪਰਦਾ ਨਾਲ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

(SIMILARITIES OF MARYADA BETWEEN HARMANDER SAHIB AND NANAKSAR KALERAN)

ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਸੰਪਰਦਾ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੂਮੇਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ.. ਇਹ ਲਿਖਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਸੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੰਚਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਥੋਂ ਨਾਨਕਸਰ ਦੀ ਨਿਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਰ ਉਹ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਝੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਂ ਉਪਜਦੇ ਸੂਚੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਯਾਤਰੀ ਤੇ ਸੈਲਾਨੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੌਨੇ ਕੌਨੇ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੱਗ ਰਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਸ਼ਨਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਪਰਕਰਮਾ ਦੇ ਕੌਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਆਪਣੇ ਰੱਖ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ "ਵਾਹਿਗੁਰੂ" ।

(ਚਲਦਾ)

ਮੁਰਤੀ ਵਿਸਰਜਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਦਾ ਬਦਲ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਵੇਲੀਆਂ

ਬਾਵੇਂ ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਖਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਅਨੋਖਾ ਚਾਥ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬਰਪਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੂਬਾਨ ਵਿਚ ਹਵੇਲੀ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਠਾਸ ਭਰਿਆ ਲੰਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਬਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਹ ਰੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਈ ਦਾਗਕਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਅੱਜਕਲੁੰ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਵੱਡੇ ਢਾਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਹਵੇਲੀਆਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਵਰਤ ਕੇ ਹੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੁ ਹਵੇਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰੋੜਾਂ ਰੂਪਏ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਖ ਕਰਕੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਜਾਂ ਯਾਤਰੂਆਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਵੱਡੇ ਜਿੰਮੀਦਾਰ ਜਾਂ ਚੌਧਰੀ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਡੰਗਰ-ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵੱਡੇ ਤਬੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਹਵੇਲੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚੌਰੀਆਂ-ਫਕੈਤੀਆਂ ਆਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਬੜੀ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹਵੇਲੀਆਂ ਕੱਚੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਮੌਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਹਵੇਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਸਰਹਿੰਦੀ ਇੱਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣਨ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮਰੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:-

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਲੈਣ ਆ ਗਿਆ,
ਤੂੰ ਲੁਕ ਬਹਿ ਗਈ ਬੂੰਝੇ,
ਕਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਭਾਂਡੇ ਮੰਜੇ
ਕੈਣ ਹਵੇਲੀ ਹੁੰਝੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਕ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸਰਹਿੰਦੀ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਪ੍ਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੱਲ ਸੋ ਬੜੀ ਹਵੇਲੀ,
ਗਰ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖ ਮਲਣ ਹਵੇਲੀ,
ਚਪੇੜ ਸਮੇਂ ਨੇ ਐਸੀ ਮਾਰੀ
ਇੱਟ ਸਰਹਿੰਦੀ ਮਿਲੇ ਨਾ ਸਾਰੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਰਪਨ

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਹਵੇਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਬੜੀ ਬਚਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਿਏ ਤਾਂ ਇਹ ਹਵੇਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:-

ਬਹੁਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ

ਉਸ ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਯਾਦ ਸਤਾਵੇ ?

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਵੇਲੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਮੈਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਹੋਂਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹਨ-

1) ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਜਹਾਜ਼ ਹਵੇਲੀ: 13 ਪੌਂ ਸੰਮਤ 1761 ਦਾ ਦਿਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਦਿਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜੋਗਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦੇ ਨੌਜਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਲਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 9 ਸਾਲ ਅਤੇ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਤਾ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਵਜੀਦ ਖਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਰਾਜਾ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਅਸ਼ਫ਼ੀਆਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਜਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬਣੀ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਰਹਿੰਦ-ਰੂਪਨਗਰ ਰੇਲਵੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਹਰਨਾਮ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਸ

ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਲੀਮ ਹਵੇਲੀ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਹਵੇਲੀ ਮੁਗਲ ਪਠਾਣਾ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਸੀ, ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਸਰਹਿੰਦੀ ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਚੂਨੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕਲੁੰ ਇਹ ਖੰਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਹਵੇਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਖੰਬੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

4) ਪਿੰਡ ਬਹਿਰਾਮਪੁਰ ਦੀ ਹਵੇਲੀ : ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਗਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹਵੇਲੀ ਕਲਚਰ ਨੇ ਚੰਗੀ ਉੱਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਹਵੇਲੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਖੰਡਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਟੀਰੀਅਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀਵੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਹਵੇਲੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਖੰਡਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਸਿਓਂ ਏਨੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੀਏ। ਬਾਹਰ ਇਸ ਦੇ ਖੂਬ ਵੇਲ-ਬੂਟੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੁਗਾਠਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਣੀ ਦੇ ਉਪਰ ਇਕ ਉੱਚੀ ਅਟਾਰੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 7 ਪੌਂ ਸੰਮਤ 1761 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਮਕੋਰ ਪਿੰਡ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹਵੇਲੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਚੌਧਰੀ ਬੁੱਧੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬੂ ਸਨ ਵਿਖੇ ਟਿਕਾਣਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 40 ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ 10 ਲੱਖ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੋਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਗਰੀਬੂ ਦੀ ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਅਦੁੱਤੀ ਥਾਂ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭਾਈ ਗਰੀਬੂ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਉਦੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਈ ਜਦੋਂ 1967-68 ਵਿਚ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਰਚਿਤ ਛਿਲਮ 'ਹੀਰ ਗੰਡਾ' ਛਿਲਮਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਛਿਲਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੀਪਿਕਾ ਅਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਨ-ਟ੍ਰੈਨ ਅਤੇ ਪਾਣ ਨੇ ਵੀ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਰਨੀਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਜੈਲਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ

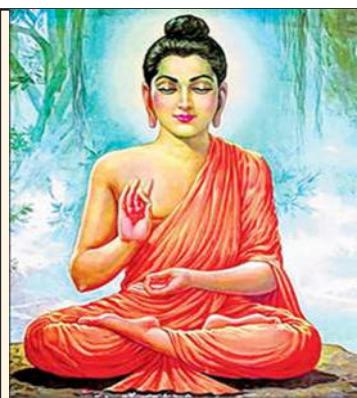
ਮਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤਨ ਵਾਂਗ ਕਰੀਏ

ਮਹੱਥ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਟਿਆਂ ਅਤੇ ਗਾਮੀਆਂ ਉਸ ਦੇ
ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
ਤੀਸਰਾ ਪੱਖ ਧਨ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ
ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ
ਤੰਦਰਸਤ ਅਤੇ ਸੰਭਲਿਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪੂਰਨ ਤੰਦਰਸਤ ਹੈ, ਮਨ
ਪੂਰਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਬੁਰਾਕ ਮਿਲ
ਰੀਟੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ
ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ছঁড়দা জাঁচা হৈ । জিবেঁ অসীন সরীর লাঈ খাল
পীণ দ্বালে পদারাখ চেঁগী তরুঁ দেখ পৰখ কে
হী খাঁদে হাঁ । ইমেঁ তরুঁ মন অংদর পাএ জাণ
দ্বালে বিচার, সেচাঁ অতে কলপনাহাঁ আদি
নুঁ দী ছিলটু কৰনা অতে জাঁচ কৰনা বহুত
জুরুই হুঁদা হৈ । কী সুণনা হৈ, কী সেচনা
হৈ, কী পড়না হৈ, কী দেখনা হৈ, যিন সভ
মিল কে মন দী খুরক বলন্দে হন জিস দা
মন অংদর বিস্তালেস্তান হুঁদা হৈ ।

ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੀ
ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਹੁਤ
ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰਸਾਈ
ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵੀ
ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਸਿੱਖ
ਕੇ ਓਨੇ ਕੁ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿ ਕੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ
ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਜਿਸ ਵੀ ਅੰਗ ਨੂੰ ਘੱਟ
ਵਰਤਿਆ ਜਾਏਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਘੱਟ
ਹੋਏਗੀ। ਸੱਜਾ ਹੱਥ, ਖੱਬੇ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਲਈ ਤੇਜ਼
ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਇਸ
ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਮਨ 'ਤੇ
ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸੌਚ ਨੂੰ, ਵਿਚਾਰ
ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਉਹ
ਮਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਕਰਦੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ
ਬਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਅਮਲ ਵੀ ਉਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਾਂ
ਧਾਰਮਿਕ ਬਚਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ
ਨਸੀਹਤ ਇਸੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਵੈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਜੋਕੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਚੰਗਾ ਬਣਨ ਲਈ ਹੋਮਸ਼ਨਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੇਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਆਪਣੇ ਹਨ ਕਿ 'ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲੋ' ਕਹਿਣ ਨਾਲੋਂ 'ਸਦਾ ਸੱਚ ਬੋਲੋ' ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਰੋਕੋ, ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਸੌਚ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੋ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਕਈ ਸਾਲ ਵੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਸੇ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਧਾਰ ਵੀ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਟੋਆ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰ ਨੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਤੋਂਝਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੋਂਝਿਆ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਮਨ 'ਤੇ ਇਹੀ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਢੂਸਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਉਦਾਹਰਨ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਪੱਥ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਸ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਜੂਦ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਸੌਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਮਾਨਸਿਕ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਵੀ ਸਰੀਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਥੱਕਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਲਗਾਤਾਰ

ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਭਟਕ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੁੱਧ ਇਕ ਬੀਆ-ਬਾਨ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁੱਧ ਨੂੰ
ਰੋਕਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿੱਧਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਇਹ

ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਰਾਮ ਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਅੱਜ ਦੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਅਤੇ ਭਜਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਸੋਚਣਾ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਹਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਲਗਾਈ ਰੱਖਣੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀ ਕਾਰਨ ਕੁਸਲਤਾ ਘਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਆਰਾਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਅਸੀਂ ਮਾਹਿਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਗੁਸ਼ਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਈਰਖਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਆਮੀਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਮਝਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫੁਲਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ, ਨੱਚਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨ ਨੂੰ ਭੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਉਤਸਾ ਕਾਢੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਆਗਾਮ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਪਿਆਨ ਦੇਣ, ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਆਸੀਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਵਿਸ਼ਾਣੂਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸਰੋਂ ਆਪਾਰੇਜ਼ਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਦੇ ਟੁੱਟੇ ਅੰਗ ਵੀ ਮੁੜ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਬਿਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੱਗੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਬਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ, ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣਾ, ਨਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣੀ ਇਹ ਸਭ ਮਨ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਖ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣਾ, ਅਹਦਾਸ ਕਰਨੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਆਏ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਦਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਮੰਨ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿੈ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਬਿਰਤੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬਣਾਈ ਤੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਿਕ ਹੈ।

ਉੱਜ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਆਪਸੀ ਗੁੜਾ ਸਬੰਧ
ਵੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੂਜਾ
ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ
ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੇਡਾ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ
ਰੱਖਣਾ, ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ, ਦੋਹਾਂ ਵੱਲ
ਬਰਾਬਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੀਰੀ
ਵੱਲ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ
ਬਿਮਾਰੀ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ,
ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ
ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਦੌੜਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ
ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋਵੇ, ਮਨ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਘੋਰ ਲਵੇ,
ਮਨ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਲਾਮਾਂ ਲਈ

ਜੋੜਨ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨ

ਉੱਗਲੀਮਾਲ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਦੇਖਿਆ, ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਉਸ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੇਖੇ ਸਨ, ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਥੁੱਖਾਰ ਦਹਿਜ਼ਿਤੀ ਇੱਖ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਏ ਸਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਹੋ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸਨ।

ਗਾਬਬਰਨ ਸਿੰਘ ਨਬਪੁਰ

ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਤੀਜੀ ਕਿਸਮ
ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਗਲੋਬਾਲ
ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਢੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਸਿੱਧਾ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ
ਕਿ, ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਮੈਂ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਮਗਰੋਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ
ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ?

ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਉਗਲੀਮਾਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਫਿਰ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ।

ਉਗਲਮਾਲ ਦ ਬਲਕੁਲ ਕਰਗ ਪਹੁੰਚ ਕ ਬੁਧ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਦੇ, ਜਿਸ ਤੁੱਖ ਹੇਠ ਤੂੰ ਖੜ੍ਹਾ
ਏਂ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਤੇ ਤੌੜ ਕੇ ਦੇ। ਉਗਲੀਮਾਲ
ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੇਜ਼ਾਰਾ ਹਥਿਆਰ ਹਵਾ ਵਿਚ
ਲਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ
ਟਾਹਣੀ ਵੱਡੇ ਕੇ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਵਗਾਹ ਮਾਗੇ।
ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਤੁੱਖ
ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇ। ਉਗਲੀਮਾਲ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ
ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤਾਂ ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੌੜ ਤਾਂ
ਕੋਈ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਤੌੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਜ਼ਾ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋੜ ਕਿੰਨਾ
ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕੋਈ ਜਿੰਨਾ ਤੌੜਦਾ ਹੈ,
ਉਨਾ ਹੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਵੱਧ ਤੌੜਦਾ ਹੈ। ਉੱਗਲੀਮਾਲ
ਦੇ ਹੱਥ ਫਿੱਲੇ ਪੈ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀ ਹੈ
ਉਪਰਾਲਾ ?

ਬੁੱਧ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੋੜਨ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਸਿੱਖੋ।

ਹੱਥ 'ਚ ਫੜਿਆ ਹਥਿਆਰ ਥਾਏਂ ਸੁੱਟ ਕੇ
ਉਂਗਲੀਮਾਲ ਝੱਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੁੱਧ ਦੇ ਮਗਰ ਹੈ
ਜਨਿਆ।

ਸਿਹਿਜ, ਸਬਰ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੋਂ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ।

ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ
ਦੁਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ।

ਲੋਕ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦਾ ਅਸਰ

ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭਾਗਤਾ ਪਲਟ ਟਿੱਤਾ ਹੈ। “ਜੋਨ-ਜੀ” ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸੁੜੇ ਕੁਝ ਐਪਸ ਅਤੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋਰ ਫੜਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਇੰਨੀ ਹਿੱਸਕ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਵੇਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ।

ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਉਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੇਸਲਾ ਸਹੀ ਸੀ? ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਜ਼਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਦੁਰਤਾਰ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਪਏ। ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ, ਵਿਭਾਗਾਂ, ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ? ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ‘ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀਆਂ? ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਚੱਲੇ ‘ਨੋਹੋ ਕਿਡਾਂ’ ਯਾਨੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਜੋਨ-ਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਛੋੜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਆਸਤਾਨਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਮਦਨੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ’ਤੇ ਦਬਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਿੱਸਕ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਸਾ ਦੀ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਲੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਂਤ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਉਲੀ ‘ਤੇ ‘ਗਾਜਸ਼ਾਹੀ’ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅੰਤ ਨੂੰ ਇਹੀ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਗਾਜਸ਼ਾਹੀ ਪੁਣਾਲੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੱਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2006 ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਨਗਾਰਾ ਵੱਜਿਆ ਅਤੇ 2008 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਪਰ ਜਿਸ ਭੋਸੇ

-ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ

ਨਾਲ ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਉਸ ‘ਤੇ ਖੁੱਗੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਸਕੀ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਪ ਕਮਲ ਦਹਲ ਉਗ੍ਰ ਪ੍ਰਚੰਦ ਨੂੰ ਸਾਲ ਭਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਸਤੀਵਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਤਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਇਕ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਉੱਥੇ ਲੋਕ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ‘ਤੇ ਖੁੱਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਓਲੀ, ਮਾਓਿਵਾਦੀ ਆਕੂ ਪ੍ਰਚੰਦ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ

ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਮਾਲੇ ਪਾਰਟ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾ

ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ ਏ ॥

ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਮੱਬਾ ਲਾਇਆ ਏ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਨੂੰ ਆਖ ਸੁਣਾਇਆ ਏ ॥

ਕਿਉਂ ਰਾਜੇ ਅੱਗੇ ਅੜਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਗੁਰ ਬੋਲੇ, ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ॥

ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਝੜੀਏ ॥

ਜ਼ਾਲਮ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਡਗੀਏ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਰਹੇ ਕਾਹਤੋਂ ਕਸ਼ਟ ਸਹਾਰ ਤੁਸੀਂ ॥

ਕਰੋ ਦੀਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਇਨਕਾਰ ਤੁਸੀਂ ॥

ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਓ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ॥

ਹੁਣ ਪੈਣਾਂ ਮੌਮਨ ਬਣਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਮੌਮਨ ਹਿਦੂ ਨੇ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ॥

ਜੇ ਰਾਮ ਬੁਦਾ ਦੇ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ॥

ਅਮਲੋਂ ਪਰ ਜੇਕਰ ਬੇਢੰਗੇ ॥

ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਪੀਰ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗੇ ॥

ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਿਵਾ ਦਿਆਂਗੇ ॥

ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਕਾ ਚਲਾ ਦਿਆਂਗੇ ॥

ਬਸ ਪੈਣਾ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਰਾਜ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੋਹਣਾ ਹੈ ॥

ਸੱਚਾ ਭਖਤ ਬੜਾ ਮਨ ਮੋਹਣਾ ਹੈ ॥

ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਰਾਹ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣਾ ਹੈ ॥

ਝੂਠਾ ਰਾਜ ਅਸਾਂ ਨਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ ਅਸਾਂ ਹੱਥ ਬੰਨ ਕੇ ਤੇ ॥

ਸੁਖ ਪਾਉਂਗੇ ਸਾਡੀ ਮੰਨ ਕੇ ਤੇ ॥

ਨਹੀਂ ਚੰਕ ਚਾਂਦਨੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤੇ ॥

ਕਤਲ ਜਲਾਂਦਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ॥

ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਸ਼ਟ ਪਚਾ ਲੈਣਾ ॥

ਬੇੜਾ ਧਰਮ ਦਾ ਅਸਾਂ ਬਚਾ ਲੈਣਾ ॥

ਅੱਜ ਮਹਿਲ ਪਾਪ ਦਾ ਢਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਸੁਣ ਜਾਲਮ ਕਾਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ॥

ਪਿੱਜਰੇ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰ ਖੜਿਆ ਹੈ ॥

ਫਿਰ ਝੂਠਾ ਫਤਵਾ ਪਤਿਆ ਹੈ ॥

ਸਿਰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਸਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦਾ ॥

ਕੋਈ ਭਾਨੀ ਸਮੇਂ ਭਿਆਨਕ ਦਾ ॥

ਅਣਹੋਣੀ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਦਾ ॥

ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਜਾਲਮ ਹੁਣ ਅੱਤ ਵਰਾਵਣਗੇ ॥

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਤੇ ਤੇਗ ਚਲਾਵਣਗੇ ॥

ਜੱਗ ਨੂੰ ਭੈ-ਭੀਤ ਕਰਾਵਣਗੇ ॥

ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਬੇੜਾ ਭਰਨਾ ਹੈ ॥

ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥

ਗੁਰਾਂ ਜਪ੍ਹ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਤਿਆ ਹੈ ॥

ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਿਆ ਹੈ ॥

ਐਸਾ ਰੰਗ ਮਜ਼ੀਠੀ ਦਾ ਚੜਿਆ ਹੈ ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਨੂੰ ਚਾਲਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ॥

ਭੈ ਦੇਣਾ ਨਾ ਭੈ ਸਹਿਣਾ ਹੈ ॥

ਸਿਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਚਾਦਰ ਜੀ ॥

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਕਰਦੇ ਆਦਰ ਜੀ ॥

ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ॥

ਬੇ-ਖੰਡ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ ਐ ॥

ਜੋਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋਤ ਰਲਾਈ ਐ ॥

ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ

ਦੋ ਗਜ਼ਲਾਂ

ਛਨਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਵੀ ਕੈਸਾ ਹੈ ਇਹ ਮੁਕਾਮ ਆਇਆ
ਨਾ ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਤੀਕ ਹੀ ਅਰਾਮ ਆਇਆ

ਭਟਕ ਰਹੀ ਏ ਅਜ਼ਾਬਾਂ ਦੇ ਭੱਲ ਚੰਹੇਂ ਮਿਰੀ
ਨਾ ਇਸ਼ਕ ਰੱਤਾ ਕੁਈ ਭਤ ਹੀ ਨਾ ਪਾਸਮ ਆਇਆ

ਬਿਖਰ ਗਿਆ ਏ ਕੁਝ ਇਸ ਵਿਚ ਕਰਮ ਦਾ ਸ਼ੀਰਾਜਾ
ਮਿਰੇ ਨਗਰ ਚੰਹੇਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਜ਼ਾਮ ਆਇਆ

ਮਿਰੇ ਸ਼ੁਉਰ ਤੇ ਉਸਦਾ ਮਲਾਲ ਹਾਵੀ ਹੈ
ਉਹ ਬੁਸ਼ਨਸੀਬ ਏ ਕਰ ਪੂਰਾ ਇੱਤਕਾਮ ਆਇਆ

ਜ਼ੁੰਨ ਮੇਰਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਸੂਰ ਬਣ ਨਾ ਸਕੇ
ਮੈਂ ਜਦ ਵੀ ਆਇਆ ਤਿਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਕਾਮ ਆਇਆ

ਨਾ ਕੌਲ ਮੇਰੇ ਹਵਾ ਉਸੀਂ ਨਾ ਕੁਈ ਮੁਸ਼ਤੁ
ਭਰਮ ਜਿਹਾ ਏ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸਲਾਮ ਆਇਆ

ਨਿਗਾਹ 'ਚ ਬੰਦਰੀ ਲਬ ਤਿਸ਼ਨਗੀ 'ਚ ਰਹਿਣ ਉਦਾਸ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲ ਨਾ ਸ਼ੁਦਾ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਆਇਆ

ਸਫਰ 'ਚ ਅਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਤੁਰਿਆ
ਨ ਪੈਂਡਿਆਂ ਦੀ ਰਸਾਈ ਨ ਲੋਅ ਦਾ ਗਾਮ ਆਇਆ

ਬਸਰ ਬਸਰ 'ਚ ਇਕ ਅਲਗਾਵ ਦਾ ਏ ਖੌਫ ਜਿਹਾ
ਖਤਾ ਕੌਂਠੀ ਤਾਂ ਐ 'ਸੀਰਤ' ਮੈਂ ਕਰ ਤਾਮ ਆਇਆ ?
• • •

ਕੁਈ ਚੰਗਾ, ਕੁਈ ਮੰਦਾ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਨਚਲਾ ਹੋਣਾ
ਬੜਾ ਹੁੰਦੇ ਅਸਹਿ ਮਿਤਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੋਗਲਾ ਹੋਣਾ

ਜੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੋਦੋ ਗੇ, ਨਿਰੀ ਰੱਤ ਹੀ ਤਾਂ ਵੱਗੇ ਗੀ
ਨਹੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਹਰੋਂ 'ਚ ਐਸਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋਣਾ

ਤੁਸੀਂ ਕਦ ਤੀਕ ਅਪਣੇ ਕਰਬ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਕਦੋਂ ਇਹ ਯੁੱਗ ਪਰਤੋਂ ਗੇ, ਸਮੇਂ ਨੇ ਕਰਬਲਾ ਹੋਣਾ

ਜਦੋਂ ਸਚ ਝੂਠ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਅਦਲ ਅੰਨਾ, ਸਿਆ ਸੂਰਜ
ਅਜੇਹੇ ਪੁਰਸ਼ਾਤ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀ ਭਲਾ ਹੋਣਾ

ਅਵੱਸਕ ਹੈ ਜੀਮੀਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜੇ ਦੇ ਗੜ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ
ਵਰਗਨਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਹੈ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਬੱਖਲਾ ਹੋਣਾ

ਨਿਤਾਣੇ, ਬੇਸਿਰੇ, ਮਜ਼ਲੂਮ ਬਦਲਣ ਸਾਮਰਾਜ ਅਪਣਾ
ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਹਾਸਿਲ ਏ ਐਸਾ ਵਲਵਲਾ ਹੋਣਾ

ਇਕਲਤਾ ਤਰਕ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੇ ਜਦ ਆ ਕੇ ਖਲੋਤੀ ਹੈ
ਨ ਹੁਣ ਤਕਰਾਰ, ਕੁਈ ਸ਼ਿਕਵਾ, ਨ ਮੁੜ ਕੇ ਦਿਲ ਜਲਾ ਹੋਣਾ

ਸੁਣਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ ਕੁਈ ਰੂਦਾਦ ਪੀੜਾਂ ਦੀ
ਬੜਾ ਅਦਭੂਤ ਲਗੇ ਸੀਰਤ ਤਿਰੇ ਅੰਦਰ ਖਲਾ

ਮਿਰੀ ਰੰਗਤ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜ ਨੀਤੀ, ਇੱਜ,
ਜਿਵੇਂ ਅੱਗ ਧੁੱਗ ਦੀ ਸਹਿ ਕੇ ਹੈ 'ਸੀਰਤ' ਸਾਂਵਲਾ ਹੋਣਾ

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਇਹ ਦੇਣ ਨਿਰਾਲੀ
ਅੰਦਰੋਂ ਸੌਖ ਕੰਮ ਨੂੰ ਏਅਈ ਕਰ ਦੇਵੇ ਸੁਖਾਲੀ

ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੇ ਜਦ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਡਗਾਈ
ਏਅਈ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਪੜ੍ਹਾਈ।

ਏਅਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਨਕਲ
ਜੇ ਚੱਜ ਨਾਲ ਵਰਤੀਏ ਤੇ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਕਲ।

ਐਵੇਂ ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਮਾਂ ਗਵਾਓ
ਵਰਤ ਕੇ ਏਅਈ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤਰੱਕੀ ਪਾਓ।

ਸ਼ੁਰੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਸ਼ੁਰੰਦਰ ਸੀਰਤ

510-847-1698

ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ

ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖ

ਕੀ ਐਮਬੀਬੀਐਸ-ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਡਿਗਰੀ ਯੋਗ ਡਾਕਟਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਐਮਬੀਬੀਐਸ-ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਿਗਰੀ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਡਾਕਟਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਧੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਤ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸਿਗਾਲ, ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਥਲਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਸ਼ਨ, ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰੈਗਿਲੇਟਰੀ ਢਾਂਚੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਡਿਗਰੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪੇਸਟ ਗੈਨੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਨ੍ਯੂਕੋਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਨੇ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਐਮਬੀਬੀਐਸ- ਬੀਏਐਮਐਸ (ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਮੈਡੀਸਨ ਐਂਡ ਸਰਜਨੀ) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਟੀਚਾ ਅਜਿਹੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕੱਠੇਤਾ ਨੂੰ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਸਕਣ। ਇਸਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਬਹੁਲਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਗੀਕੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੋਰਸ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਲੰਘਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਇੰਟਰਨਸ਼ਨ। ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਭ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਇਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਸੰਪੂਰਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ; ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪੁੰਚ ਵਧੇਰੇ

ਵਿਆਪਕ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਵਾਂ ਰਹੀਂ ਸਮੁੱਚੀ ਤੰਦਰਸਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ।

ਪ੍ਰਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ:

ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਦੱਖਲ ਅੰਦਰਾਜੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ, ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੰਥਿਨ ਲਈ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਧ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਵਿਆਪੀ ਸਿਹਤ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।

ਵਿਆਪਕ ਇਲਾਜ ਵਿਕਲਪ: ਦੌਰੀ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ੍ਰੋਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਸੰਧੁਕਤ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਾਠਕਮ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵੈਪਤਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ: ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਸਮੂਤ-ਅਧਾਰਤ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਵਿਜੈ ਗਰਗਾ
ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. - 1
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪਿੰਡਪਲ
9465682110

ਕਲੀਨਿਕਲ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ, ਡਬਲ-ਬਲਾਈਡ ਅਧਿਐਨਾਂ, ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜਾਂ ਲਈ ਰੈਨੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਯੁਰਵੈਦ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ (ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਾਸੇ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (ਸੰਵਿਧਾਨ) ਵਰਗੇ ਸੰਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਲੋਚਕ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।

‘ਮਿਕਸੋਪੈਬਿ’ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਾਵਾਂ:
ਇਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ
ਇਸ ਵਿਚਾਰ ‘ਤੇ ਸਖਤ ਇਤਿਰਾਜ਼
ਜਤਾਇਆ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ‘ਮਿਕਸੋਪੈਬਿ’ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਫ ਹੈ ਰਾਗ

ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ।

ਵਿਸੈ ਗਰਗ
ਾ ਪੀ.ਈ..ਐਸ. - 1
ਅਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿਸ਼ਾਪਲ
465682110

(ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨ - ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦਾਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆਨ ਸਿਸਟਮ) ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ)

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਇਲਾਜਾਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮਲਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਾਕਟਰੀ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਰਗੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਅਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੀਅਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੌਰਾਨ, ਡਿਗਰੀ ਵਧੇਰੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਟੇਂਡਅਲੋਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬੱਥ ਵਾਲਾ ਪਠਕ੍ਰਮ: ਦੇਹਰਾ ਲਡਗ ਲਈ
ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ
ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਿਨਾਂ
ਕਿਸੇ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਦੌਰਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਸੱਚਮੁੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ
ਫਾਰਮਾਕੋਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਗੁੰਡਲਾਦਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਰਵਾਇਤੀ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਗੁਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ
ਪਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਰਤਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ - ‘ਸਤਨਾਜਾ’ !!

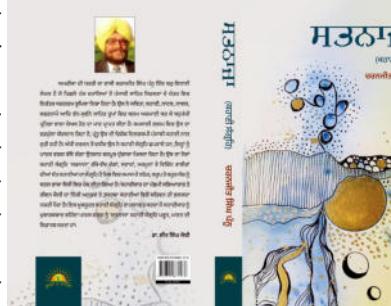
ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨ੍ਹ ਨੇ ਭਾਵੋਂ ਬੁਦ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਇੱਕ 'ਪਾਠਕ ਦੀ ਉਪਾਧੀ' ਨਾਲ ਹੀ 'ਨਰਝਿਆ' ਗੇਣਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਸ ਸਮਰੱਥ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਲੇਖਕ, ਸਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 9 ਕਾਣੀ ਸੰਗਹਿ, 10 ਸਫਰਨਾਮੇ, 5 ਕਾਵਿ ਸੰਗਹਿ, 2 ਵਾਰਤਕ ਸੰਗਹਿ, ਇੱਕ ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗਹਿ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਮਹਿੰਦਰਪੁਰ ਯੋਤਾਜਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਚਰਨਜੀਤ ਪ੍ਰਣ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਬੜੀ ਸਧਾਰਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੈਲੀ
ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਢੂੰਘੇ ਸ਼ਬਦੀ ਜਾਪੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ
ਤੂੰ ਭਾਲ ਕੇ ਦਿਲ ਟੇਕੀਂ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਪੱਧੇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਭੁੱਲੇ ਵਿੱਚੇ
ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਝੇ ਕਰ ਦਿਓ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ
ਦੇ ਪਾਤਰ ਅਕਸਰ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ
ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ? ਕਿੱਕਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ?
ਹੀ ਤੌਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਅੰਦਰੋਂ 'ਅਨੁਭਵ, ਅਹਿਸਾਸ
ਅਤੇ ਸੁਨੇਹੇ' ਮੁਦਦ-ਬ-ਮੁਦਦ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਤੱਕ ਅੰਪੜ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ।

ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਭਾਕ ਵਰਗੀਆਂ ਕਹਣੀਆਂ ਦਾ ਸਤਨਾਜਾ : ਸੱਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣੀ ਸੁਰਜ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਾਂਗ ਹੀ 'ਸਤਨਾਜਾ' ਹੈ।

ਵਾ ਪਾਠਕ ਦੇ ਰੂਪ ਦਿ ਖੁਰਗ ਵਰਗਾਂ ਸਤ ਵਨ-ਸੁਵਨਾਂ
 ਅਤੇ ਰੰਗ-ਬੰਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸਮੇਲ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਦੇ
 ਕਦੇ ਮਿਠੀ ਨਾਵਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵੀ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ।
 ਥੰਜੀ ਬਿਹਤੀ ਵਾਲੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਣ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
 ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ
 ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ,
 ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ
 ਆਪਣੀ ਪਾਰਖੂ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵਾਚਦਾ ਹੈ,
 ਰਿੜਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸੂਬਹਤਾ ਨਾਲ ਅਲਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਸਤਰ ਅਤੇ
 ਗਹਿਰੇ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜਤਾ ਝਲਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
 ਕਬਾ-ਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਸਤਨਾਜ਼' ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਿਆਂ ਵੀ.. ਉਸ ਨੇ
 ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਸਿਰਜਾਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖੁਬ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ।

ਆਖਰੀ ਚੀਕ : ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਆਖਰੀ ਚੀਕ' ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਇੱਕ 'ਸਸਪੈਨ ਮੂਦੀ' ਵਾਂਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ 'ਸੂਤਰਾਧਰ' ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ - ਭਾਰੀ ਉਰਫ ਭਾਪਾ, ਇਉਂ, ਹਰਬਾਨ, ਕਾਲਾ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲੇ ਗਾਰਡ ਦੇ ਤਾਣਿਆ-ਬਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਰੂਹ ਅੰਦਰ ਨਿੱਘਰ ਰਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਅਡਸ਼ਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਚੰਡਿਗੜੀ ਤੇ ਅਨੰਤਿਕ ਵਰਤਾਰੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਡ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਲੀ ਦਾ ਚਿਤਰਨ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਅੰਦਰਲੇ ਸ਼ਬਦ-ਚਿੱਠਰਾਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਹੌਲ ਦਾ ਵੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਸ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਬਾਠ

ਕੁਝ ਕੁ ਲਾਈਨਾਂ “ਮੇਰਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਨੌਜੇ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੈ! ਮੈਂ ਇਸ ਜਗਤ ਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਾਫਰ ਵਾਂਗ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਖਾਲਮ ਖਾਲੀ।” ਪਾਠਕ ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ ਕਾਗਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਖਕ ਦੀ ‘ਸਮਰਿਪਤ ਸੋਚਣੀ’ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ!

ਹੱਦ ਹੋ ਗੀ : ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੀ ਢੂਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੰਡਾਉਣ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਅਤੇ ਤੁਸਾਈ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬਹੁਕਾਂ ਨਾਲ ਕਲਾਸ਼੍ਯ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੀ ਬੇਟੀ ਸੇਨਮ ਅਤੇ ਨਿਕੇਮੇ ਜਵਈ ਸੁਨੀਲ ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੈ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਸਰਦਾ-ਪੁੱਜਦਾ ਅਤੇ ਧੱਲੇਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੱਸ ਆਪਣੀ

ਮਤਨਾਮਾ
(ਜਾਗਰੂਕ ਸੰਖੇਪ
ਵਾਸਤ੍ਰ ਮਿਲ ਪ੍ਰਦੀਪ)

ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਾਸ
ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ
ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ
ਬਿੱਕਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ
ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੁਆਰ ਖੁੱਲਦਾ
ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਧੀ-ਜਵਾਈ
ਅਤੇ ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮੌਲਦਾ
ਅਤੇ ਪਰਦੇਸ਼ ਵੱਡ-ਵੱਡ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਸ਼ਚਾ ਚਪ ਪਾਰਨਾ ਤੈ ਅਤੇ ਨਾ

ਜੁਗ ਦੀ ਸੂਲਤ ਨ ਮੈਂ ਪੈਂਧੇ
ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਬਢਾ ਕੁਝ ਦੇਖਣਾ ਤੇ ਸਹਿਣਾ
ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਅਤੇ ਧੀ ਕੁਗਰੇ ਪੈਂਧੇ ਨੇ ਅਤੇ ਪੈਂਧੇ ਪੱਥਰ
ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਵਾਨ ਲੜਕਾ ਵੀ। ਦੇਸ਼

ਅਤੇ ਪਰਦੇਸ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ

ਦਾ ਬਾਬੂਬੀ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਚਮਤਕਰੀ ਫਿਸ਼ਟਾ : ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ

ਹੀ ਕੁਝ ਚਸਤ-ਚਲਾਕ ਲੋਕ ਭੈਲ-ਭਾਲੇ
 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੰਬਲਭੂਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ
 ਅੰਪਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਛੁੱਥੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਜੁਮਲਿਆਂ ਦੇ
 ਮੱਕੜ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਅਗਾਮ ਨਾਲ ਫਸਿਆਂ ਆਪਣਾ ਸਭ
 ਕੁੱਝ ਅਤੇ 'ਆਪਣਾ-ਆਪ' ਲੁਟਾ ਬਹਿਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਛਾਤਰ ਮਹਜ਼ੂਦ
 ਅਕਸਰ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਡਿਆਂ ਨਾਲ
 ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰ, ਪਾਦਰੀ, ਡੇਰੇਗਰ,
 ਬਾਬੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਚਰਨਜੀਤ ਪੰਨੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਫਲਿਸਤਾਂ¹
 ਦੇ 'ਪਰਮ-ਪੁਰਖ' ਵਰਗੇ। ਦੂਸਰੀਆਂ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ
 ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਅਮੀਰਕਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਹੱਦਾਂ ਲੰਘਦੀ
 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਗ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜਨਮ ਭੋਇ ਦੇ
 ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਛੁੱਹਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ
 ਖੁਸ਼ਗੁਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਅੰਪਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਝੁਠੀਆਂ
 ਭਵਿੱਖਾਣੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗਿਰ ਬਿਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ
 ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਹ ਕਦੇ ਬੁਦਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੰਧ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੋਖ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਇਹ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਚੱਲਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੱਲਦਾ ਵੀ ਹੋਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਣ ਅਤੇ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਅਤੇ ਸੂਤਰਾਧਰ ਮਨੋਖ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੁਖਦੀਆਂ ਰਗਾਂ ਨੂੰ ਟੋਹਦੇ ਹੋਏ.. ਕਈ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹੀ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਕਥਾ-ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਕਹਣੀ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਕੱਢੀ ਹੈ।

ਜਾਖਚਾ : ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਬੜੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅੰਦਰਾਨ੍ਤ ਵਿੱਚ ਮਨੋਖੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਗੰਭੀਰਾ ਹੈ। ਅਜਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲੀਆਂ-ਕੁੱਤਿਆਂ ਵਰਗੇ ਪਾਲੜੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਥਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਦੇਖ-ਭਾਲ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਗ੍ਰਾਮੀ ਵਹੁੰਗਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਭਰ ਅਤੇ ਖਿਆਲ ਵੀ ਗੱਭੀਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਤੇ “ਐਨੀਮਲ ਕੁਰੂਅਲਟੀ” ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ..। ਦਿਲ ਨੂੰ ਟੁੱਕ੍ਕਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅਮਰੀਕਨ ਪਾਲੁੜੂ ਕੁੱਤੇ ਮੈਕਸਲ’ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੇਸੀ ਕੁੱਤੇ “ਡੱਬੂਤੱਕ ਦਾ ਲੰਮਾ ਚੌੜਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ। ਵਿੱਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਕੈਲੀਫੇਰਨੀਆ ਪ੍ਰਲੀਸ ਦੀ ਲਕਕੀ ਜਿਹੀ ਇਲਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌੰਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਲ-ਕਬੂਲੀ ਦੁਧਾਂਤ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਸ਼ਾਸ਼ ਨੀਂ ਚੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇ ਅਮਰੀਕਨ ਪਾਲਤੁ ਕੁੱਤੇ “ਟੈਸਲਾ” ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੱਤੇ “ਗਜੂ” ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜ਼ਲਦੀ ਵੀ ਜਾਪੀ। ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਮੈਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਿਆਂ ਬਿਨਾ ਨਾ ਰਹੀ ਸਕਿਆ!!

ਕੈਸਰ ਦੇ ਛਿੱਟੇ : ਸਤਨਾਸੇ ਸੰਗਹਿ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀ 'ਕੈਸਰ ਦੇ ਛਿੱਟੋਂ' ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਗਾਂਹਵੁਪ ਸੋਚ ਦੀ ਚੰਗਿਆਝੀ ਇੱਕ ਮਰ ਰਹੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਦੇ ਦਿੱਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਮਰ ਰਹੀ ਬੈਟਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਦੇ ਜੰਪ-ਸਟਾਰਟ ਵਾਂਗ। ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨੁਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ 'ਕੈਸਰ ਗੁਪੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ' ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੰਗਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਹੀ ਕੈਸਰ ਸੀਰੀਕਰ ਕੈਸਰ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੇ ਯਿਅਭਾਗ ਪਾਲਨ ਵੈਂਧ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਅੰਦੇ ਪਥੋਂ ਜੀ ਕਹਾਣੀ

ਕੁਝ ਸ਼ਾਹੀਂ ਬੜੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਲਈ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸ਼ਾਲੀਂ ਤੇ ਸਾਰ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਝਵਾਨ ਪਾਠਕ ਦੌਸਤੋਂ, ਲੇਖਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆਂ ਵਿਡਿਣ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਚਦਾ ਹੈ। ‘ਸਤਨਾਜਾ’ ਇੱਕ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਜਿਹੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਵੱਲੋਂ ਰਚਨਜੀਤ ਪੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਮਥਾਰਕਬਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ। ਜਿਹੇ ਜਿਦਾਬਾਦ।

Dosanjh Family AUTO GROUP

Cadillac

CHEVROLET

INFINITI

NISSAN

BUICK

Fremont Hyundai

ACURA

DUBLIN CHEVROLET

FREMONT CHEVROLET

CONCORD CHEVROLET

DUBLIN CADILLAC

FREMONT CADILLAC

ACURA OF CONCORD

DUBLIN BUICK GMC

FREMONT BUICK GMC

CONCORD NISSAN

DUBLIN KIA

STEVENS CREEK CHEVROLET

LIVERMORE TOYOTA

DUBLIN NISSAN

STEVENS CREEK CADILLAC

FREMONT FORD

DUBLIN INFINITI

FREMONT HYUNDAI